



# ISKRA

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE »ISKRA« – KRANJ



# 4

# 1960



ISKRA

glasilo delovnega  
kolektiva  
tovarne elektrotehničnih  
in finomehaničnih  
izdelkov

»Iskra«, Kranj

1960

št. 4

april

Izdaja:

Upravni odbor

Ureja:

Uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Boris Kryštufek

Naslov uredništva:

Tovarna »Iskra«

Gorenja Sava 6

telefon 231

(interna 425)

Naslovna slika:

Kranj v pomladnih dneh

Foto: Jože Križaj

Klišeje izdelala:

klišarna ČP »Gor. tisk«

Kranj

Tisk:

ČP »Gorenjski tisk«

Kranj

Naklada:

4300 izvodov

LETNIK VI.

## VSEBINA

- Letošnji občni zbor sindikalne podružnice — Jan
- Beseda glavnega direktorja tov. Silva Hrasta
- Izvajanja tov. Marjana Rožiča, predsednika ROS kovinarjev Slovenije
- Misli predsednika OSS Kranj, tov. Andreja Verbiča
- Pozdrav pionirjem
- 34. zasedanje DS — Jan
- Prodaja v februarju 1960
- Avtomacija — Dr. Milan Lilek
- Vsak dan bliže — Ing. Alojz Grčar
- Razprava o družbenem planu in proračunu ObLO Kranj — Jan
- Racionalizacija — izboljšava — Komisija za racionalizacijo
- Avtomatični navijalni stroj — Vili Krivec
- Higijensko tehnična zaščita opozarja — Jože Pegam
- Od Matterhorna do Mont Blanca — Franc Gašperlin
- Roke proč od stvari, ki jih ne poznaš — Jan
- Šport — Tone Belšak, Jaka Vehovec

# LETOŠNJI OBČNI ZBOR SINDIKALNE PODRUŽNICE

Občnemu zboru sindikalne podružnice, ki je bil 3. marca t.l., je od 170 povabljenih prisostvovalo 149 delegatov, razen njih pa še gostje: predsednik Republiškega odbora sindikata kovinarjev, tovariš Marjan Rožič, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta, tovariš Andrej Verbič in predsednik Občinskega sindikalnega sveta, tovariš Jože Benčič.

Po pozdravnih besedah predsednika sindikalne podružnice, tovariša Pavla Rinka in izvolitvi delovnega predsedstva, sta tovariša Roman Vitez in Beno Dežman v počastitev Dneva žena prečitala odlomek iz Cankarjeve »Desetice« in iz »Vsi moji sinovi«, nato pa je občni zbor pozdravila delegacija

delovanje podružnice je bilo kot vselej razdeljeno na posamezne komisije, ki so skušale poverjene naloge kar najbolje izpolnjevati, kar je pokazalo tudi samo letno poročilo, dopolnila pa pozneje tudi razprava, v katero so prisotni delegati bogato posegali in s tem pospešili sprejetje nekaterih pomembnih sklepov, ki naj tudi usmerjajo prihodnje delo sindikalne podružnice v naši tovarni.

Z ustanovitvijo novega sindikalnega poodbora v oddelku selenskih usmernikov in štirih pododborov pri predstavništvih »Iskre« v drugih republikah, je v okviru sindikalne podružnice delovalo skupno 22 pododborov, s čimer se je sindikalna organizacija dokaj okrepila, njeno delovanje po sprejetem programu in po devetih stalnih komisijah pa je potekalo uspešno. Marsikdaj so posa-

Tajnik sindikalne podružnice, tov. Leopold Mrak podaja poročilo o delu sindikalne organizacije v minulem letu

Foto: Edo Primožič



pionirjev z osemletke »France Prešeren«, nad katerimi ima delovni kolektiv »Iskre« patronat. Delovnemu predsedstvu so pionirji izročili šopek nageljnov in se ob tej priložnosti zahvalili kolektivu za vso pomoč in razumevanje.

Letno poročilo o delu Izvršnega odbora sindikalne podružnice so po posameznih dejanostih podružnice podali predsednik, tovariš Rink, tajnik, tovariš Polde Mrak in blagajnik podružnice, tovarišica Ivica Čadež. Na splošno je bilo iz tega poročila razbrati, da je sindikalna organizacija »Iskre« v pretekli mandatni dobi delovala dokaj uspešno, da pa so v nekaterih pogledih med letom tudi bile določene pomanjkljivosti, katerim se bo podružnica v letošnjem letu skušala povsem izogniti. Celotno

mezne komisije naletale na določene težave, vendar so jih skušale s pomočjo izvršnega odbora podružnice premostiti tako, da je bilo pravzaprav najbolj problematično pobiranje članarine in pa tudi odmerjanje realnega članskega prispevka, glede na osebne in kolektivne premije. Temu vprašanju bo morala sindikalna podružnica tudi letos posvetiti vso pozornost, da bodo odpadle vse nepotrebne težave in nevšečnosti.

Glede dotoka novih delavcev in delavk se je pokazalo, da ni več primerno individualno, posamično sprejemanje novih članov v sindikalno organizacijo, pač pa bi bilo umestno organizirati skupinske sprejeme in nove člane sprejemati s primernim ceremonialom. Zadovoljivo je bilo nadalje

tudi sodelovanje naše sindikalne podružnice z občinskim sindikalnim svetom, z Republiškim odborom sindikata kovinarjev Slovenije, kakor tudi s sindikalnimi podružnicami sorodnih delovnih kolektivov v Sloveniji in nekaterih drugih republikah.

Vodstvo sindikalne podružnice je pozorno in zavestno spremljalo proizvodne napore celotnega delovnega kolektiva in članstvu skušalo pravilno pojasnjevati vse potrebe in nove ukrepe, ki naj bi koristili gospodarski dejavnosti podjetja in izboljšanju življenjskih pogojev članstva organizacije.



Pionirska delegacija z osemletke »France Prešeren« pozdravlja občni zbor

Foto: Edo Primožič

Eno težkih vprašanj je bilo v preteklem letu, oziroma je še zdaj dokaj resno, vprašanje zaposlovanja nove delovne sile, na eni strani glede na obstoječe predpise in na drugi strani glede naraščajočih potreb v proizvodnji in montaži naših izdelkov, po katerih postajajo potrebe na tržiščih vsak dan večje. Prav omejitve pri zaposlovanju nove delovne sile, so povzročile porast števila nadur, čeprav jih je vodstvo podjetja dovoljevalo v primerih najnujnejših potreb.

Čeprav je med letom naraslo število izostankov, čemur bi sindikalna podružnica v prihodnje tudi morala posvetiti del svoje pozornosti, pa je delovni kolektiv pravilno razumel potrebe tržišča in s tem, izkoriščajoč obstoječe notranje rezerve in na račun novih, modernejših strojev, precej povečal storilnost dela. — To je bil njegov najpomembnejši delež k uspešnemu izpolnjevanju povečanega proizvodnega načrta. Sindikalna podružnica je ob tem dobro odigrala svojo vlogo, saj je članstvu temeljito in sproti tolmačila vse periodične obračune, kar je hkrati koristilo tudi organom delavskega upravljanja v podjetju, saj so bili pri svojem delu dodobra seznanjeni z mnenji članov kolektiva in njihovimi pogledi na vsa pomembnejša dogajanja v tovarni. S takim delovanjem bo moral Izvršni odbor sindikalne podružnice nadaljevati tudi v prihodnje, zlasti še, ko je kolektiv za letos sprejel obveznost, da bo

na račun sodobnejše strojne opreme, z odkrivanjem še preostalih rezerv in povečanjem storilnosti dela, poslal na tržišče za 10 milijard svojih izdelkov.

V delavskem upravljanju, ki v naši tovarni temelji na trdnih in zdravih osnovah, kar je tudi eno izmed zanesljivih jamstev za nadaljnjo rast tovarne in njen perspektivni razvoj, se je v desetih letih delavskega upravljanja zvrstilo 440 članov kolektiva. V veliki meri lahko rečemo, je s problematiko upravljanja, gospodarjenja, ekonomiko in s perspektivo podjetja v naslednjih letih, seznanjen do-

bršen del delovnega kolektiva »Iskre«, ki si zato ob poznavanju svoje soodgovornosti do uspehov podjetja tembolj nesebično prizadeva čim bolj izpolnjevati proizvodne naloge, zavedajoč se hkrati, da z ekonomsko rastjo podjetja raste tudi osebni življenjski standard vsakega posameznega proizvajalca.

Sindikalna podružnica si je v preteklem letu prizadevala vplivati na izdelavo novih tarifnih pravilnikov, ki naj bi čisti dohodek delavcev postavili na ekonomsko osnovo. Do tega je dejansko tudi prišlo. Odpravljene so bile obračunske plače, dohodek delavca pa je zdaj odvisen od njegove storilnosti in prizadevanja ter od skupnega uspeha podjetja. Tak pa je zdaj tudi način nagrajevanja, urejen s pravilnikom o premijah, nagradah in s pravilnikom o normah. Ob tem je bilo v poročilu tudi nakazano, da bo treba temu vprašanju vendarle posvetiti nadaljnjo pozornost, kajti pokazalo se je, da vsklajenost zaslužkov le še ni v polni meri urejena. Tudi pri vsklajevanju norm bodo še potrebne določene korekture, prav tako pa bo še naprej treba uvajati nagrajevanje po učinku dela povsod tam, kjer za to obstajajo pogoji in je delovni učinek zares možno ocenjevati z prijemljivimi merili.

Nadalje je bila bogata v sindikalni podružnici v minulem obdobju tudi skrb za delovnega človeka, zlasti pa še za zaposlene žene in invalidne osebe,

ki jih je v našem kolektivu zaposlenih na različnih delovnih mestih blizu 400. S tem v zvezi je imela komisija za zdravstveno preventivno službo, letovanja in druga vprašanja skrbi za delovnega človeka, polne roke dela, katerega je skušala tudi kar najbolj učinkovito opravljati.

Vsakemu članu delovnega kolektiva so bile dane široke možnosti za nadaljnje strokovno in splošno izobraževanje. Za to so bila na razpolago zadostna finančna sredstva in tehnična sredstva in tudi vse praktične možnosti, česar so se člani kolektiva tudi v precejšnji meri posluževali. To je še posebej pomembno zato, ker ima »Iskra« najidealnejše pogoje za svoj nadaljnji razvoj in razcvit v tovarno, ki bo v nekaj letih pomenila eno največjih in najmočnejših gospodarskih enot v državi.

Posebno skrb je sindikalna podružnica posvečala dvigu kulturne ravni članstva, pri čemer mu je omogočila obisk opernih in dramskih predstav, organizirala pa je tudi interno kulturno delovanje, ki v dosedanjem delu ni bilo brez vidnih uspehov. Številni izleti in ekskurzije delovnega kolektiva po raznih krajih ožje domovine, je bila prav tako koristna oblika delovanja sindikalne podružnice, ki lahko v tem pogledu z zadovoljstvom gleda na svoje delovanje v lanskem letu.

Po poročilu o delu podružnice v letu 1959 se je razvila živahna razprava o vseh panogah dejavnosti sindikata v »Iskri«. V njej ni manjkalo samokritičnih ugotovitev o pomanjkljivosti, ki jih je bilo opaziti pri delu med letom, prav tako pa tudi ni manjkalo koristnih predlogov, kako naj bi delo v novi mandatni dobi izboljšali.

V razpravi so delegati obdelali vprašanje nove organizacijske strukture sindikalne organizacije glede na ustanavljanje novih obratov »Iskre«, proizvodni in gospodarski načrt podjetja, vprašanje stanovanj, dela Društva inženirjev in tehnikov v »Iskri«, problem nagrajevanja, o skrbi za delovnega človeka in drugem.

Zaradi aktualnosti k sestavku o letošnjem občnem zboru naše sindikalne podružnice končno objavljamo še razpravo v uvodu naštetih gostov na občnem zboru.

-Jan-

## Novi Izvršni odbor sindikalne podružnice

Adolf Ažman, Franc Bašelj, Rado Benedik, Franc Brezar, Franc Colja, Franc Cotič, Ivica Čadež, Beno Dežman, Vinko Dolžan, Janez Glač, Franc Kežzar, Viktor Košir, Vinko Majcen, Vlado Matelič, Leopold Mrak, Marta Napokoj, Stojan Oblak, Štefan Pernar, Miha Podgoršek, Pavel Rink, Štefan Simonovič.

### Nadzorni odbor:

Tone Bajželj, Miro Gogala, Ivan Pipan, Adolf Praček, Miro Rojc.

## Beseda tovariša Silva Hrasta, glavnega direktorja

Kadar govorimo o perspektivnem razvoju »Iskre«, imamo pred seboj številke, o katerih pogostokrat razpravljamo. Te številke so naš kažipot, v katero smer moramo iti in niso določene niti po količinah, niti po proizvodnem programu. Ni tako pametnega človeka, da bi lahko po programu ugotovil, kakšne izdelke bomo potrebovali čez deset let. Tehnika se je v zadnjih desetih letih zelo hitro razvila in se bo v prihodnjih desetih letih še hitreje razvijala. Zdaj programirati količine, bi bilo najbrž malce zgrešeno. Kadar se pogovarjamo o novih obratih, o vlogi bruto produkta, opremi itd., želimo, da bi bili ti obrati kar najbolj elastični. Na drugi strani pa tehnika zahteva, da bi se moralo tam racionalno proizvajati. Tr se išče najugodnejšo pot, zato pride do različnih gledanj, ki v kolektivu ne smejo biti sporna. Ko smo si postavljali naš perspektivni program, so številni zmajevali z glavami, češ, da tega ne bomo uspeli uresničiti. Če bi vzeli računске podatke, bi morda mislili, da tega res ne bomo zmogli. Če pa pogledamo, kaj vse vpliva na bruto produkt, vidimo, da je to kapitalna struktura in kadrovska zasedba. Čim bolj je to uravnovešeno, tem več v takem podjetju lahko naredijo. Če bi na primer tak kvalifikacijski sestav, ki danes obstaja v »Iskri«, z enakimi proizvodnimi sredstva postavili neke druge, ali pa vse ljudi, ki jih imamo zdaj, zamenjali s ljudmi enakih strokovnih kvalifikacij — ali bi tak čisto nov kolektiv, ki ima vse lastnosti posameznikov dosegel enak bruto produkt? Tak kolektiv bi se moral na novo uvajati, ne po proizvodni in organizacijskih problemih, pač pa po medsebojnih odnosih. Tak kolektiv veže tisoč niti, ki niso nikjer definirane, ki pa obstajajo, in to od osebnih poznanstev in zaupanja pa do odnosov med nadrejenimi in podrejenimi. Obstaja torej element, ki ga ni moč izračunati in ki ga lahko imenujemo kot ljudski faktor, ki pa skriva veliko možnosti za nadaljnji razvoj v vsakem podjetju. Ko formiramo nove obrate, je naša osnovna nologa, da razen osnovnih sredstev in kadrovskega sestava prenesemo v te obrate še vse tiste odnose, ker bomo samo s tem zajamčili, da bodo ti obrati zaživel v taki obliki, kakršno si želimo. Nismo samo proizvajalci dobrin za trg, temveč skozi razvoj proizvodnih sil spreminjamo tudi družbene odnose. Naša politična naloga je, da take proizvodjalne odnose prenašamo na druga področja, kjer bomo te obrate ustanavljali.

V letu 1956, ko smo si »Iskro« zamišljali takšno, kakršna je bila, brez velikih načrtov in ambicij, so naši kadri prišli v položaj, da so izgubili perspektivo. Iskrin kolektiv je mlad in ljudje, ki delajo na raznih delovnih mestih, niso videli perspektive za svoj osebni razvoj. Vsi, ki poznajo naše osebne želje, vidijo, da se odpirajo fantastične možnosti za nadaljnji razvoj vsakega posameznika v »Iskri«. Tu naletimo na probleme, katerih morda doslej nismo postavljali dovolj ostro v ospredje. Govorim o iz-

obraževanju naših zavestnih ljudi, ki gradijo socializem, da se strokovno izobražujejo. Tu so potencialne rezerve za kadre, ki naj bi zasedli vodilna delovna mesta v »Iskri«. Strokovnjake, ki so enostransko orientirani in za nas dragoceni, če jim hočemo zaupati odgovornejša mesta, moramo politično izobraževati, ker ne moremo mimo dejstva, da postajajo mojstri, predelavci in drugi personalni starešine v najširšem pomenu besede in je njihova naloga, vzgajati kadre v tisto dejavnost, ki je naši družbi potrebna. Če bo sindikat uspel rešiti v tem obdobju samo to, bo odigral tako veliko vlogo, da lahko jamčimo tudi za izpolnitev vseh naših načrtov. Ne dajejo celotnega uspeha samo osnovna sredstva in tehnika. Celotna industrija in znanost je vedno limitirana s kadri, s katerimi razpolagata. Čim več kadrov bomo usposobili, tem hitreje se bomo razvijali. Polagam sindikalni organizaciji »Iskre« močno na srce, naj si to vzame kot eno najvažnejših nalog v svojem prihodnjem delu.

## Izvajanja tov. Marjana Rožiča, predsednika republiškega odbora sindikata kovinarjev LRS

Delo sindikalne organizacije v vaši tovarni se je v pretekli mandadni dobi v glavnem odvijalo v okviru osrednjih nalog naših sindikatov. V razpravi so bili odprti nekateri problemi, ki kažejo na to, da se v vaši tovarni na področju nagrajevanja še naprej in sistematično dela. Tu ne gre za zagotovitev večjih osebnih prejemkov, ampak za stimulatивно nagrajevanje po delovnem učinku vpliva na dvig storilnosti in s tem se dviga osebni dohodek zaposlenih. Hkrati pa se tudi naperi in prispevek vsakega posameznika v skupna sredstva kolektiva večja. S tem se večja zanimanje slehernega proizvajalca, kako se ustvarjena sredstva v okviru kolektiva realizirajo. V zvezi s tem nastopajo različni problemi, ki jih morajo vse organizacije videti in zasledovati. Ne gre za to, da bi se spuščali v tehnično operativne analize, pač pa za to, da bi še bolj tehnično in strokovno izpopolnili sistem nagrajevanja po delovnem učinku, ki zahteva bolj temeljite politične in družbene analize, da ne izgubimo posluha za to, kar se pri tem dogaja. Na nekaterih področjih delavsko upravljanje skladno z razvojem nagrajevanja ni doseglo takih kvalitativnih rezultatov. Sistem nagrajevanja v posameznem kolektivu se je razvijal in oblikoval mimo organov upravljanja, v krogu strokovnjakov in akcije v zvezi s tem niso bile politično toliko pripravljene, da bi delavski svet in kolektiv take stvari sprejela. Imamo dobre sisteme, ki ne morejo realno zaživeti, ker s politične strani niso bili pripravljene, kot bi bilo to potrebno. Pri tem se pojavlja vprašanje, kako naj se delavsko upravljanje pri nas razvija. Nekateri menijo, da je višja stopnja delavskega upravljanja v tem, da se to povezuje na višji ravni,

mi pa menimo, da je osnovni politični koncept nadaljnega razvoja v tem, da delavsko upravljanje približujemo neposredno proizvajalcu, da bo odločanje čim bližje delavcu. Menim, da bodo orientacije, ki jih je postavil vaš sindikat, da se ekonomski položaj kar najbolj približa delavcu, tako da on ne bo videl samo sebe, pač pa nam bo le zaokrožena celota dala večje rezultate.

Problem nagrajevanja po učinku postavlja v ospredje strokovno izobraževanje in koncepti v vaši tovarni so na tej liniji, ki jih poraja praksa. Danes delavec ne teži več za tem, da bi si pridobil neko formalno kvalifikacijo, temveč za tem, da bi si pridobil tako znanje, ki bi mu omogočilo večjo storilnost, s tem pa tudi večji zaslužek.

Koncept strokovnega izobraževanja pa je treba prilagoditi potrebam proizvodnje in moramo obrtniške koncepte strokovnega izobraževanja ovreči. V družbenem planu govorimo o potrebi uvajanja avtomatizacije, imamo pa star obrtniški sistem izobraževanja kadrov. Pri tem nekateri mislijo, da moramo postaviti zdaj neke nove temelje strokovnega izobraževanja. V proizvodnji smo za temeljito specializacijo, ker jo sam proizvodni proces zahteva. Kar pa zadeva splošno izobraževanje, smo za najširšo vzgojo delavca, da bo lahko kot upravljaec sodeloval na vseh področjih družbenega življenja. O tej splošni izobrazbi pa naj ne bi odločal nekak šolski program na starih konceptih, pač pa delavec sam po svojem zanimanju, mi pa mu z različnimi inštrukcijami v okviru tovarne pomagamo, da bo tako izobrazbo dobil. V takih pogojih je vloga sindikata izredno pomembna. Orientacija, ki ste jo pri vas začeli, je pametna in jo je treba še naprej razvijati. Izvršni odbor pa naj mogoče kdaj tudi bolj odločno in načelno postavi zahtevo do posameznih vprašanj v tovarni.

## Misli tov. Andreja Verbiča, predsednika OSS Kranj

Rad bi načel nekatera vprašanja, ki zadevajo konkretno »Iskro«. Pogostokrat je slišati, da je »Iskra« ponosen kolektiv, da je kolektiv, ki na ostale gleda nekako zviška, kot da je v Kranju nekaj posebnega, ali da je celo nekaj posebnega v našem okraju. Menim, da je ta kolektiv ponosen na rezultate, na tako perspektivo, ki jo imate in na koncept svojega dela, o katerem dandanes razpravljamo. Tako ponos ni samo vprašanje »Iskre« in sodim, da bi tak koncept za svoje prihodnje delo morali imeti vsi naši kolektivi. Primerjava »Iskre« z ostalo industrijo v Kranju samo potrjuje moje trditve in ste lahko ponosni tudi glede na rezultate v primerjavi z uspehi drugih kolektivov. Pri vas se je število zaposlenih od leta 1957 do leta 1959 dvignilo za 14 %, v okrajnem merilu v celotni industriji pa za 7 %. Celotni dohodek se je dvignil pri vas za 134 %, v okrajnem merilu za 115 %, proizvodnja na zaposlenega v »Iskri« za 17 %, v okraju

za 8 %, osebni dohodki pri vas za 37 %, v celotnem okraju pa za 27 %. Plače so rezultati gornjih pokazateljev. Tako mentaliteto, tako perspektivo in tak koncept, ki so pri vas, ki zelo uspešno zamenjujejo vse stare koncepte, bi morali imeti na Gorenjskem vsi kolektivi, če hočemo priti kam naprej. Če bi vaš ponos bil na nekem samozadovoljstvu, bi bilo napak. Vsak ponos nad svojim delom, ko gledaš svoje rezultate in ugotavljaš napake in iz njih postavljaš perspektivo za naprej, je za kolektiv pozitiven in je pravilno, če je tak kolektiv zadovoljen, kadar podaja rezultate svojega dela. S tega gledišča torej to ni samo stvar vašega dela in kolektiva, temveč ima precej širši pomen, ker morajo vaši koncepti prodrati v vse naše tovarne. Zato je na vas samih tem večja odgovornost, ker je od tega odvisno, kako bomo s takimi stališči prodrli v ostali naši industriji. Rezultati, ki jih dosegate in podatki, ki jih navajate, vam dajejo jasno perspektivo, pa tudi perspektivo vašemu delavcu po boljšem zaslužku in višjem standardu, kar je osnovno gonilo vsega našega dela. S tem moramo priti v vseh kolektivih na to, da bo prav tako uspeh in razvoj podjetja gonilo in zaslužek delavcev odvisen od tega. Res je, da imamo tu nekatere težave glede zaslužkov, predvsem v tekstilni industriji. Tekstilna industrija je imela v predvojnem stanju bolj izpolnjeno organizacijo, zato jim je nadaljnji dvig produktivnosti otežkočen. Seveda pa s tem tovarišem v drugih tovarnah ni rečeno, da nimajo rezerv in možnosti za hitrejši razvoj teh podjetij in povišanje zaslužkov pri njih zaposlenih. Ta problem, ki bo nastajal v okviru komune, boste večkrat srečevali na raznih konferencah in menim, da je tu vaša naloga, da se oborožite s številkami in na osnovi številk ostalim dokazujete, na kakšen način so vaši zaslužki višji in kakšne perspektive se lahko odpirajo tudi drugim, če gredo po poti, ki ste jo ubrali vi.

Lani smo se lotili zelo neprijetnega ukrepa, da smo administrativno prepovedali zaposlovanje nove delovne sile. Že tedaj smo vedeli, da nikakršen administrativni ukrep pri našem razvoju in družbenem upravljanju, kjer kolektivi sami odločajo o številu zaposlenih novih oseb, ne vzdrži v praksi nobene kritike, ker s takimi administrativnimi ukrepi navadno samo oviramo in zadržujemo samostojnost kolektiva, da o teh rečeh ne razpravlja. Drugo pa je, da kolektivom po politični plati prikazujemo, kakšne posledice lahko ima pretirano zaposlovanje za sam kolektiv in za standard vseh prebivalcev neke občine. Menim, da se nekih administrativnih ukrepov pri zaposlovanju nove delovne sile ne bomo smeli več posluževati, niti ti ukrepi ne bodo prišli v poštev. Zdi se mi, da s tem tudi odpade na kolektiv še tem večja odgovornost pri zaposlovanju novega kadra. Bilo bi nepravilno, če bi sestavili samo načrt, kakšna naj bo produkcija in hkrati ne bi pomislili na to, kakšne probleme bomo s tem sprožili v samem kolektivu, če bomo zaposlili preveč nove delovne sile. Vzporedno s planom proizvodnje je treba dati ljudem tudi jasno

perspektivo, kako bomo reševali standard kolektiva, stanovanj za delavce itd. To je med seboj tesno povezano, ker bi se pozneje kolektiv utegnil znajti v kaj neprijetnem položaju, ko bo nastalo nerazpoloženje zaposlenih, kar vse pa bo tudi škodljivo vplivalo na proizvodnjo. Ko boste reševali vprašanje delovne sile, morate hkrati s tem tudi reševati vprašanje življenjskih pogojev delavcev, pa tudi to, kakšen vpliv bo to imelo v Kranju, na šole in v

## POZDRAV PIONIRJEV ODREDA »FRANCE PREŠEREN«

**Občni zbor naše sindikalne podružnice je ob začetku pozdravila tudi delegacija pionirjev iz odreda na osemletki »France Prešeren«. Objavljamo glavne misli iz njihovih pozdravnih besed.**

»Poslal nas je odred pionirjev »France Prešeren«, da bi vam danes, ko pregledujete delo in uspehe vaše sindikalne podružnice v preteklem obdobju, prenesli čestitke naših pionirjev in se vam hkrati zahvalili za vso pomoč in veliko razumevanje, s katerim ste nad nami prevzeli patronat.

Zelo hvaležni smo vam za vsa darila, za material in orodje, s katerim oskrbujete našo delavnico, prav tako pa tudi za vso pozornost, resnost in pripravljenost pomagati, ko se zanimate, česa bi še potrebovali pri našem delu in učenju. Vaši tovariši so nam popravili stroje v kurilnici, da smo tudi sredi najhujše zime lahko nadaljevali pouk.

Za vse vaše razumevanje in nesebično pomoč se vam zahvaljujemo s pionirsko prisrčnostjo in odkritostjo in vam obljubljam, da bomo z marljivim učenjem skušali vse to povrniti. Tudi mi hočemo postati gospodarji sodobnih strojev graditelji in upravljalci. Pri tem bomo imeli vselej za zgled delovni kolektiv »Iskre«, vas, dragi tovariši in tovarišice, h katerim dan za dnem prihajajo ljudje iz vse naše države pa tudi iz inozemstva, da bi videli, kako delate in kakšne uspehe dosegate pri svojem delu, in da bi tako organizirali svoje tovarne tudi doma.

Naše čestitke in iskrene želje so letos še globlje, ko vam jih izražamo ob 15-letnici osvoboditve in 14-letnici tovarne »Iskra«, katere ime je že znano daleč po svetu.

Za domovino, s Titom naprej!«

vseh ostalih pogledih. Po drugi strani se morate dogovoriti z občino, kako boste te stvari sami reševali in dali ljudem perspektivo, da njihovi življenjski pogoji pri tem ne bodo zanemarjeni. Če bomo izhajali s tega gledišča, da bodo podjetja, ki bodo zaposlovala nove kadre, ne samo večala fizični obseg novo zaposlenih, ampak tudi na vse zaposlene dvigala proizvodnjo, imajo vse pogoje in osnove, da zaposlujejo novo delovno silo in razširjajo svojo proizvodnjo.

Vprašanja naših organov pri občinskih odborih: Imeli smo vse preveč priložnosti videti, da so bili na občinskem ljudskem odboru in zboru proizvajalcev sprejemani določeni sklepi, potem pa so imeli odborniki teh organov neprijetno nalogo — tolmačiti in razne take ukrepe zagovarjati. Malo je bilo tudi primerov, ko bi odborniki za posamezne ukrepe zahtevali več variant. Menim, da so ti organi samo zaradi formalnosti, ne pa, da dejansko prevzamejo soodgovornost za tako ukrepanje. Lani smo izhajali s stališča, naj se ljudski odbori odločajo s polno odgovornostjo in s tem, da imajo vso podporo volivcev. Letos je bilo postavljeno vprašanje, zakaj namesto 2% prometnega davka — 3%. Na OLO predlog ni bil sprejet. Postavimo dva predloga: za 2 ali za 3% in tovariši naj glasujejo za tisti predlog, za katerega menijo, da je bolj umesten. Če bomo glasovali za 3% in bomo lahko utemeljili, da je to ljudem v korist, bodo glasovali za ta predlog. Nismo organi, da glasujemo, ampak zato da

ljudi pripravimo do tega, da koristi sami spoznajo in nato o njih sami tudi odločijo. Odgovorni smo vsi za to in zavedati se moramo tega, da bomo stvari počasneje lahko reševali, če bomo za te potrebe imeli manj denarja. Pred organe ljudskih odborov je treba postaviti polno odgovornost in ni tu nobena partijska disciplina, da je po disciplini treba glasovati za konkretni predlog ali sklep. To je konkretna naloga, katero naj reši ljudski odbor. Partijska organizacija pa naj postavi osnovo našega razvoja in naše linije in tu naj usmerja komuniste, kako priti do tega. Prav je, da je partijska organizacija razpravljala, kakšno smer in perspektivo naj ima »Iskra« in kaj to pomeni zanjo, za Kranj in Slovenijo. Kako boste vi to konkretno rešili, so za to tu odgovorni organi. Niti sindikat, niti SZDL niso podaljški in izvrševalci partijske organizacije. Komunisti naj delajo po svoji vesti in svojem prepričanju in po tistem, kakor jih partijska organizacija usmerja, da zastopajo napredna stališča, ne pa da se sprejme sklep na nekem organu in se potem kot direktiva prenese naprej. Če bomo delali tako, je logično, da ni lastnih stališč in mnenj, o katerih lahko diskutiramo in ni tiste pobude od spodaj navzgor, na katero pozivamo že nekaj let: Govorite, povejte, kaj in kako naj delamo! To moramo spraviti v življenje in v ostri kritiki in kresanju mnenj naj se izkristalizira prava pot, ki nas bo prijeljala v socializem in boljše življenjske pogoje.

## 34. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA

V sindikalni dvorani podjetja je bilo 15. marca t. l. 34. redno zasedanje Delavskega sveta »Iskre«, ki mu je predsedoval namestnik predsednika DS, tovariš Julij Novljan. Zasedanju je prisostvovalo 57 članov, medtem ko je bilo 12 članov opravičeno odsotnih. — Zlasti ob nekaterih važnejših točkah obširnega dnevnega reda zasedanja se je razvila široka razprava, na osnovi katere so bili sprejeti ustrezni sklepi.

Najprej so prisotni člani Delavskega sveta obdoločeni minimalni višini. Kolikor posamezniku ta ravnali Program izobraževanja kadrov v letošnjem letu. Posamezne točke tega programa so obdelali dokaj podrobno, preden je bil celotni program sprejet s pogojem, naj ga komisija DS med izvajanjem in po potrebi še dopolni. Ob tem je bilo sklenjeno, naj bi Industrijsko kovinarsko šolo znova prenesli v pristojnost tovarne, kar bi prav gotovo koristilo njenemu nadaljnjemu delovanju. Delavski svet je sklenil tudi plačati šolnino za 6 članov kolektiva, pi posečajo Višjo komercialno šolo, s tem, da ta sredstva vrne podjetju vsak tisti obiskovalec omenjene šole, ki bi namerno prekinil ali zane-maril šolanje. Upravni odbor DS, oziroma komisija

naj bi izdelala nov pravilnik o štipendiranju, upoštevajoč umesten predlog glavnega direktorja, ki meni: podjetje naj bi za vzgojo potrebnega novega strokovnega kadra še naprej dajalo štipendije v katero pa bi koristnik dobil pod posebnim pogojem. Če bi se po določenem času po končanem študiju štipendija za čas študija ne bi zadoščala, naj bi podjetje takemu štipendistu dalo še dopolnilno posojilo, pokazalo, da je bilo štipendiranje posameznika umestno in za podjetje, glede na to, da le-ta s svojim znanjem podjetju že nudi določene usluge, naj bi mu naknadnega posojila za pomoč pri študiju ne bilo treba vrniti, ali vsaj delno ne, sicer pa bi moral to posojilo v določenih mesečnih obrokih podjetju vrniti. Na ta način bi bil torej vsak štipendist obvezan in zainteresiran resno študirati in svoje strokovno znanje izpopolnjevati do tiste višine, da bi s svojim poznejšim delom lahko koristil tovarni.

V naslednji točki dnevnega reda je Delavski svet razpravljal o inventurnem elaboratu, ki je bil po krajši razpravi odobren. Prav tako je bil odobren tudi odpis nekaterih inventurnih razlik, kakor jih je predlagala inventurna komisija.



V naslednjem so člani Delavskega sveta pregledali zaključni račun tovarniške menze za leto 1959 in ga potrdili, hkrati pa sklenili pa sklenili menzi odobriti za-prošeni investicijski kredit za obratovalna sredstva v višini 2 milijonov dinarjev.

Glede na dejanske potrebe je bila na zasedanju predlagana uvedba nekaterih novih delovnih mest, n. pr. V OBRATNEM GOSPODARSTVU – mesto vodje planerjev materiala in vodje planerjev proizvodnje; V PROIZVODNJI – mesto arhivarja; V OBRATU LIPNICA – mesto šefa obrata in proizvodnje, mojstrov, skladiščnika, 30 polkvalificiranih delavcev za mehansko obdelavo, 6 delavcev za površinsko obdelavo, 60 delavcev za montažo številčnika, 8 polkvalificiranih delavcev za montažo ur in mehanizmov ter ostalih nujno potrebnih mest – skupno 137 delavcev in uslužbencev; V OBRATU NOVA GORICA – mesto medicinske sestre v industrijski ambulanti; V PRIPRAVI DELA – mesto vodje administracije in dveh tehnologov I za obrata Nova Gorica in Novo mesto; V KOMERCIALNEM SEKTORJU – mesto referenta za kooperacijo in V SPLOŠNEM SEKTORJU – mesto vodje odseka za nagrajevanje. Nadalje je bila predlagana in sprejeta sprememba Pravilnika o premijah in nagradah v nabavnem, v splošnem oddelku tehničnega sektorja in v oddelkih priprave dela (terminski, poskusna proizvodnja, konstrukcija orodij, orodjarna in vzdrževanje strojev).

Pred koncem zasedanja Delavskega sveta je bil odobren predlog za nakup tovrnega avtomobila za 1,5 tone za obrat avtoelektrike v Novi Gorici, ki ga nujno potrebujejo za prevoz sestavnih delov in materiala in odvoz končnih izdelkov do železniške postaje.

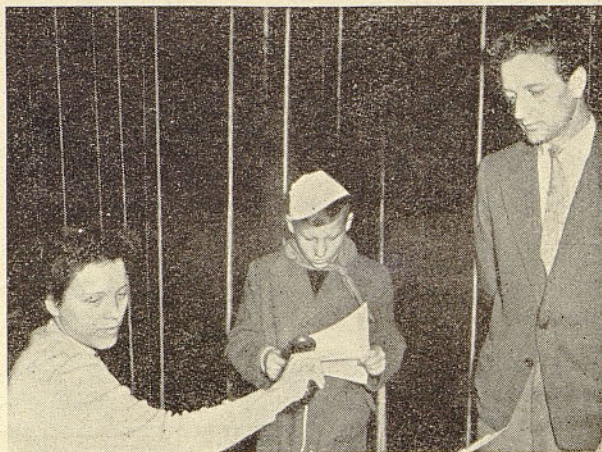
Po razpravi je bil končno odobren tudi predlog, po katerem naj bi »Iskra« prispevala 3,101.200 din k skupnim stroškom za izboljšanje telefonskega omrežja na Gorenjskem, prav tako pa tudi predlog za nabavo 554 delovnih halj za uslužbence na delovnih mestih v nekaterih oddelkih in novih obratih.

Za nadaljnje potrebe pri rekonstrukciji tovarne je bilo predlagano najeti posojilo za obratovalna sredstva s tem, da bo podjetje samo prispevalo lasten delež v višini 12,807.000 din iz nerazporejenih sredstev v letu 1958. Predlog za najetje posojila v znesku 341,203.000 din je Delavski svet odobril in pooblastil za podpis pogodbe z banko glavnega in finančnega direktorja s tem, da imenovana skušata izposlovati daljši odplačilni rok.

Končno sta bila sprejeta še naslednja dva predloga: predlog za znižanje cene za 50 kinoprojektorjev OP-2, prodanih v Turčijo, da bi s tem znižanjem kljub premočni konkurenci drugih, cenejših ponudnikov, posel še zadovoljivo opravili ter še predlog o nagraditvi tovariša Stanislava Ječnika z denarno nagrado v znesku 30.000 din, ker je s prisebnostjo in učinkovitim posredovanjem zadušil požar v kinooperaterski kabini, ki bi lahko podjetju povzročil milijonsko škodo.

-Jan-

## POČASTITEV ŽENA OB NJIHOVEM PRAZNIKU



Tudi pionirji so pozdravili naše žene  
Foto: Edo Primožič

Cestitke in nagrade ženam – materam, ki so že nad  
10 let v tovarni  
Foto: Edo Primožič



Ko so 8. marca letos prišle članice delovnega kolektiva v službo, jih je na njihovih delovnih mestih čakalo prijetno presenečenje. Na delovnih mizah so našle lepe cvetlice v lončkih in čestitke tovarne ob njihovem prazniku. Vsem tistim materam, ki delajo v tovarni že deset ali celo več let, pa so v odmorih, na posebnih sestankih sindikalnih pododborov razdelili tudi denarne nagrade v višini



Tov. Bozovičar pozdravlja žene ob 8. marcu  
Foto: Edo Primožič



Tov. Rajgelj čestita ženam za njihov praznik  
Foto: Edo Primožič

#### Za praznovanje žena v pripravi dela

Foto: Edo Primožič

po 3000 dinarjev, ob čestikah in najboljših željah sodelavcev in sodelavk, da bi še v prihodnje prispevale svoj viden delež k dvigu proizvodnih zmogljivosti našega podjetja in k izboljšanju življenjske ravni našega delovnega človeka. Razpoloženje je bilo ta dan v vseh delovnih prostorih tovarne zelo prijetno in večina žena, ima cvetice v lončkih še zdaj na svojih delovnih mestih, da jih spominjajo na njihov tradicionalni praznik.

-Jan-



## PRODAJA V FEBRUARJU 1960

Tudi prodajni oddelek se z vso vnemo trudi za dosego cilja: Prodati blaga za 10 milijard din. Kako nam to uspeva, naj pokaže spodnja tabela:

Panoga	Plan jan.-febr.	Prodano jan.	Prodano febr.	Skupaj	%
Avtoelektrika	322.000.000	170.099.640	168.559.349	338.658.989	105
Kinoakustika	119.000.000	69.302.279	70.994.682	140.296.961	118
Merilna tehnika	443.000.000	257.504.140	271.309.991	528.814.059	119
Telefonija	331.000.000	206.558.598	215.446.479	422.005.077	127
Usluge	26.000.000	18.418.418	15.887.575	34.305.993	132
<b>SKUPAJ</b>	<b>1,241.000.000</b>	<b>721.883.075</b>	<b>742.198.004</b>	<b>1,464.081.079</b>	<b>118</b>

Vse naše panoge uspešno izpolnjujejo svoje planske naloge, čeprav morajo večkrat premostiti precejšnje težave.

Prodaja s svojimi 1,464.081.079 dinarji je v

dveh mesecih letno obveznost izpolnila s 14,64 %, če vzamemo za osnovo 10 milijard. Do 31. decembra 1960 moramo prodati še za 8,535.918.921 din ali povprečno 854 milijonov dinarjev mesečno.

# AVTOMATIZACIJA

## in rojstvo našega poslovnega združenja

# »AVTOMACIJA«

### I.

Za avtomatizacijo se v najnovejši dobi uporablja v vse večji meri tudi avtomacija. Za razliko in pravilnost uporabe enega ali drugega izraza za sedaj še nimamo avtentičnega jezikoslovnega tolmačenja, verjamemo pa, da se bo izraz avtomacija izkristaliziral povsod tam, kjer leži poudarek na uporabi elektronike. Torej, za pojme avtomatizacije s pretežno uporabo elektronike se bo verjetno udomačil izraz avtomacija v ožjem smislu pomena.

Avtomatizacija je lahko mehanična, hidravlična, pnevmatična, električna, elektronska in kar se najčeseje primeri: kombinirana iz več vrst omenjenih postopkov.

Nam vsem je znano, da je avtomatizacija v naši industriji in v naših proizvodnih procesih šele v povoju, predstavlja pa eno izmed najvažnejših perspektivnih nalog.

Uporabe posameznih mehanizacij, avtomatov, delno avtomatiziranih strojev, pa četudi z elektronskimi pomagi, še ne moremo definirati za avtomatizirano proizvodnjo posameznih podjetij.

Določeno stopnjo avtomatizacije vidimo danes pri nas šele delno v uporabi, predvsem v obratih s kontinuiranim tehnološkim procesom, deloma v energetskih napravah, pa tudi že v kemični industriji in industriji celuloze in papirja ter nafte, tudi v prehranbeni industriji in metalurgiji, kjer se to kaže predvsem v večji ali manjši mehanizaciji proizvodnega procesa in notranjih regulaciji in kontroli proizvodnih procesov.

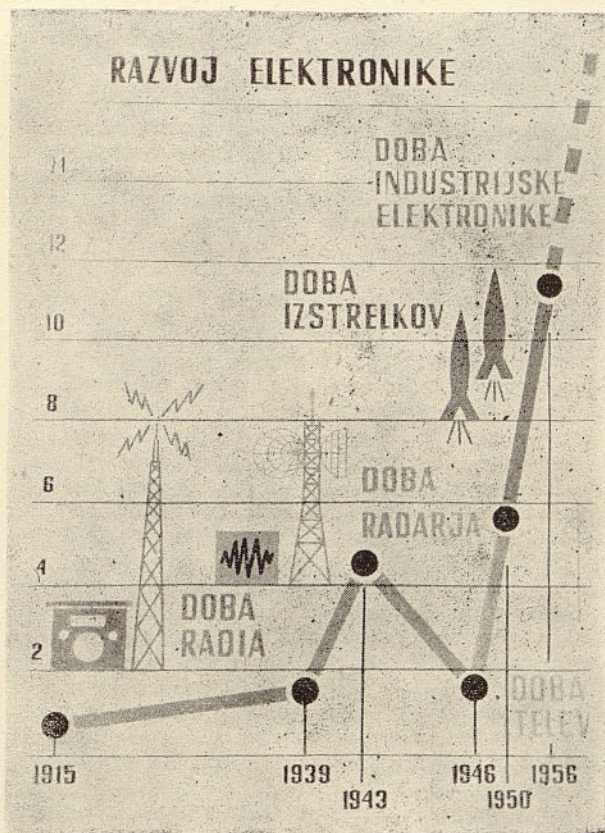
Brez elektronike torej ni moderne avtomatizacije.

Moderna elektronika pa je v zadnjih letih pokazala povsem nepričakovani razvoj. Ona in njeni uporabni elementi ter sestavni deli pa že dolgo niso več sami sebi namen niti sredstvo za modernizacijo in napredek v okviru same elektroindustrije, temveč se potom elektronske avtomatizacije širijo in zavzemajo odločilno mesto v celotnem človeškem delovanju in ne samo v proizvodnji. Vedno bolj posegajo v vsako dejavnost človeka ter vsakodnevno menjajo način proizvodnje, količino in kakovost dobrin, menjajo proizvodne procese in proizvodne metode ter s tem tudi proizvodno miselnost.

Večja storilnost dela, boljša kakovost izdelkov, večja proizvodnja, racionalno izkoriščanje razpoložljivih sredstev, širša uporaba in uvajanje modernih tehnoloških procesov in modernih oblik organizacije poslovanja itd. so v naši industrijski proizvodnji in v njeni najbližji perspektivi glavni temeljni elementi za vsako gospodarsko in proizvodno dejavnost. Vsako mehanično delo in mehanično avtomatizacijo nadomešča sedaj že v popolnejši obliki hitreje, točneje in ceneje elektronska avtomatizacija.

O teh problemih se danes že široko razpravlja, ne samo v naši strokovni literaturi, temveč tudi v dnevnem tisku, predvsem pa na vseh sestankih proizvodnih in strokovnih združenj in organizacij, ravno tako pa tudi na vodilnih gospodarskih in upravnih forumih.

Na ta važen napredek nas prav posebno spominjajo mednarodni »Sejmi sodobne elektronike« v Ljubljani, kjer se prikazuje razvoj elektrotehnične industrije, elektronike, telekomunikacij, avtomatizacije in nuklearne tehnike. Te vsakoletne razstave v Ljubljani so nam prav posebno na lanskoletnem jesenskem sejmu pokazale celo vrsto novih in zelo važnih proizvodov, ki vsi že predstavljajo uspešne rezultate sodelovanja — kooperacije med domačimi proizvodnimi podjetji in sodelovanja naših nuklearnih institutov z laboratoriji, inštituti ter tehniškimi ustanovami, kar vse kaže na ogromne napore vedno večjega števila naših delovnih ljudi.



Siloviti polet razvoja elektronike v zadnjih 50 letih nam kaže grafikon, ki je bil razstavljen na lanskoletnem »sejmu elektronike« in zelo nazorno kaže razvoj te panoge elektroindustrije, ki ima najvažnejši vpliv na razvoj avtomatizacije.

Ta grafikon je povzet iz neke ameriške strokovne revije. Zelo impresivno prikazuje dosežke, ki kulminirajo v najnovejši dobi industrijske elektronike in ta šele predstavlja nov gonilni element nadaljnega razvoja moderne avtomatizacije. Številke na grafikonu (levo navpično) predstavljajo zneske v milijardah dolarjev, ki so v Ameriki investirani v ta razvoj.

Povsem razumljivo je, da se paralelno s to moderno revolucijo odpira cela vrsta novih, do včeraj še nepoznatih, proizvodnih, organizacijskih in tehnoloških problemov, kateri vsi pa spet odpirajo kot najnujnejši in prav nič manjši problem te nove revolucije, a so nujna in primerna tehnična prevzgoja kadrov in s tem v zvezi problem reforme šolstva na sploh.

Z dosedanjimi klasičnimi metodami vzgoje in šolstva danes ne pridemo več naprej; niti pri nas niti drugod po svetu.

Čeprav je področje elektronike in elektronske avtomatizacije še mlado, vendar ne moremo negirati naporov, ki so v tem pravcu že storjeni. Res je, da predstavlja uporaba teh dognanj v industrijski proizvodnji problem prav posebnega pomena, saj vse to zavisi vedno le od razpoložljivih finančnih sredstev in strokovnih kadrov. Čeprav gremo tudi v tem pogledu po liniji racionalnega izkoriščanja razpoložljivih sredstev, je z ozirom na ogromen obseg vseh teh nalog razumljiva potreba, da vložimo v te naloge čim več sredstev tako glede tehničnega študija razširitve proizvodnih baz, rekonstrukcije obstoječih proizvodnih podjetij ter tudi v pogledu formiranja potrebnih proizvodnih kapacitet. V tem pogledu je v zadnjem letu pri nas že veliko storjenega, predvsem v zveznem merilu; toda tudi v okviru naše republike je naš Izvršni svet Slovenije nedavno sprejel odlok o pogojih za odobravanje kreditov iz republiškega investicijskega sklada za investicije na področju industrije za leto 1960. Po tem odloku bo Jugoslovanska investicijska banka, centrala za LRS dala posojila za rekonstrukcijo, dograditev in gradnjo industrijskih podjetij, ki so v skladu s perspektivnim planom in letošnjim republiškim družbenim planom. Prednost pri takšnih kreditih pa bodo imeli interesenti, ki bodo porabili posojila za proizvodnjo naprav za avtomatizacijo, oziroma za nabavo naprav za uvedbo avtomatizacije v svoji proizvodnji.

## II.

Avtomatizacija naše industrijske proizvodnje pa ni le zgolj samo tehnično ekonomski problem, ni le osnovni problem napredne industrijske politike, temveč je tudi silno važen družbeno-politični problem.

Smatra se, da imata avtomatizacija in elektronika dobre potencialne razvojne možnosti ravno v Sloveniji, z ozirom na ostalo razdelitev industrijske dejavnosti v jugoslovanskih surovinskih bazenih. Razumljivo pa je, da morajo za izvajanje teh nalog prevzeti iniciativo podjetja naše elektroindustrije, predvsem ona, ki se že bavijo z razvojem in proizvodnjo posameznih elementov in sestavnih delov za avtomatizacijo. Razumljivo je, da tako velikih nalog eno samo podjetje ne bi zmoglo. Zato tudi ni primer, da je ravno naš delovni kolektiv, ki se že dolgo bavi s študijem teh problemov, prevzel iniciativo v pogledu organizacije dela na avtomatizaciji. V najširši povezavi problemov reorganizacije naše tovarne in pri uvajanju modernih tehnoloških prijemov pri njeni rekonstrukciji in posameznih proizvodnih sektorjev in obratov ter v težnji po doseganju večje storilnosti, boljše kakovosti izdelkov, boljše kontrole izdelave, večje proizvodnosti, še bolj racionalnega izkoriščanja razpoložljivih sredstev in novih organizacijskih oblik, ki se pojavljajo kot posledica omenjenih nalog, večja zaščita in razbremenitev delovnega človeka na delovnih mestih, posebno onih, ki so zanj škodljiva ali celo življenjsko nevarna, je avtomatizacija tudi za naš kolektiv postala problem prvega reda in to po dveh lini-

jah: avtomatizacija naše proizvodnje in proizvodnje avtomacije.

Vsem nam je še živo v spominu seja našega delavskega sveta, na kateri se je o teh problemih razpravljalo. V diskusiji so se manifestirala zrela in silno pozitivna stališča glede vprašanja skupnega nastopa podjetij elektroindustrije. Soglasno je naš delavski svet sprejel sklep in s tem prevzel iniciativo ter povabil predstavnike delavskih svetov, direktorje in tehnične direktorje podjetij elektroindustrije na posebni sestanek, na katerem naj bi se skupno razpravljala problematika avtomatizacije in skupnega nastopa. Kot najugodnejša oblika za tako skupno dejavnost je bilo predlagano poslovno združenje.

Tako je prišlo do prvega sestanka šestih podjetij na dan 4. novembra 1959 in ker so predstavniki družbenega upravljanja teh podjetij ter njihovi direktorji bili soglasni z iniciativo Iskre, je bil že na tem sestanku osnovan iniciativni odbor, ki je izdelal osnutek pogodbe po sodelovanju v obliki poslovnega združenja proizvodnih podjetij s svrhu nastopanja na področju avtomatizacije v gospodarstvu.

Člen 1. te pogodbe se glasi: na podlagi čl. 181 Zakona o gospodarskem združevanju in na iniciativo delavskega sveta tovarne »Iskra« Kranj in v soglasnosti delavskih svetov zainteresiranih podjetij sklenejo gospodarske organizacije:

1. »Iskra« — tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj
  2. IEV — Industrija za elektroizveze, Ljubljana
  3. »Telekomunikacije« — Industrijsko podjetje za elektroizveze, Ljubljana
  4. »Tela« — tovarna električnih aparatov, Ljubljana
  5. »Niko« — tovarna kovinskih in elektromehanskih izdelkov, Železniki
  6. »Tio« — tovarna industrijske opreme, Lesce in
  7. Institut za elektroniko, Ljubljana
- pogodbo o poslovnem združenju v svrhu skupnega nastopanja na področju avtomatizacije v gospodarstvu.

Razen tega pa je k temu poslovnemu združenju naknadno pristopilo še podjetje »Elektrosignal«, Ljubljana.

Kakor bomo kasneje videli, je strukturi upravnega odbora »Avtomacije« dan posebej značaj. Osem podjetij, združenih v poslovnem združenju, si je izbralo upravni odbor, kateremu pripisuje največji pomen. Vsako podjetje ima v upravnem odboru združenja po dva predstavnika, katera volijo in delegirajo delavski sveti vsakega posameznega podjetja, in to predsednika delavskega sveta ali pa predsednika upravnega odbora ter glavnega direktorja, oziroma tehničnega direktorja. Tako vidimo v sestavi upravnega odbora »Avtomacije«: 4 predsednike delavskih svetov, 4 predsednike upravnih odborov, 7 glavnih direktorjev in 1 tehničnega direktorja.

S tem je aktivno hotenje vseh kolektivov posameznih včlanjenih podjetij manifestirano, na najprimernejši in učinkovit način.

Rojstvo našega poslovnega združenja »Avtomacija« je izvršeno z odločbo o osnovanju poslovnega združenja Republiškega sekretariata za blagovni promet LRS, ki je bila izdana 11. marca 1960, rojstni list pa je poslovno združenje pridobilo s prijavo za registracijo pri pristojnem Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani na dan 21. marca 1960 — vse v smislu obstoječih zakonskih predpisov o združevanju v gospodarstvu.

Poslovno združenje »Avtomacija« obsega torej pri svojem rojstvu 8 podjetij.

## III.

Upravni odbor »Avtomacije« je sprejel tudi že pravila, s katerimi se ureja poslovanje združenja. Ta pravila je potrdil Svet za blagovni promet LRS.

Ker so ustanovitvena pogodba in pravila važna in temeljna dokumenta našega združenja, bomo njihovo glavno vsebino navedli — v skrajšani obliki — v prihodnji številki.

# VSAK DAN BLIŽE

Nesluten razvoj industrije in dvig standarda v Jugoslaviji nalaga tudi naši tovarni naloge, za katere smo pred leti smatrali, da so neuresničljive. Potrebe na tržišču po naših izdelkih so tako narasle, da moramo tako rekoč divje povečevati proizvodnjo, da zadostimo vsaj glavnim potrebam. Že proizvodnja v preteklem letu je bila rekordna, saj smo dosegli vrednost po tekočih cenah 7 milijard in 386 milijonov dinarjev.

Za leto 1960 smo prvotno predvideli proizvodnjo v višini nekaj čez 8 milijard. Toda tržišče nas je prisililo, da smo si postavili znatno višje naloge, ki so ustvarljive le, če vsa tovarna kot en delavec složno zažabi za delo — 2 milijarde in 660 milijonov dinarjev namreč 36 odstotkov povečanja z ozirom na lansko leto. To je povečanje, ki že samo predstavlja večjo tovarno. 2 milijarde in 660 milijonov dinarjev je skupna proizvodnja, ki jo je naša tovarna dosegla pred 7 leti.

Proizvodnja 10 milijard dinarjev je nujnost, ki jo moramo uresničiti v letošnjem letu, saj naš prodajni oddelek, kakor tudi celotno jugoslovansko tržišče računa z našimi izdelki. Za navedeno proizvodnjo smo naročili tudi ves potreben material, iz katerega moramo nujno realizirati zaželeno proizvodnjo, če nečemo, da nam obleži na skladišču in po nepotrebnem večja že tako skopa obratovalna sredstva.

Za predvideno povečanje 36 % smo predvideli 20 % več delovne sile, medtem ko bi morali za 16 odstotkov dvigniti proizvodnjo s povečanjem storilnosti. Proizvodnja je imela 31. decembra 1959 1758 delavcev. Povprečno povečanje za 350 delavcev zahteva, da do konca I. polletja dvignemo stanje delavcev na 2100. Kaže, da bo to možno, saj smo imeli že proti koncu februarja v proizvodnji skoraj 2000 delavcev. Samo 16-odstotno povečanje delovne storilnosti smo predvideli zato, ker bomo morali v letošnjem letu računati z znatnim številom nove delovne sile, katere storilnost je nekaj mesecev po sprejemu le polovična.

Zaradi pomanjkanja delovne sile v Kranju skušamo že sedaj sprejeti kar največ delovne sile s področij, kjer bodo stali naši novi obrati. Tako nam številčnik za števec, ki bo v kratkem prenešen v Lipnico, že v celoti montirajo delavci iz okolice Lipnice. Za obrat Nova Gorica vzgajamo 130 delavcev, od katerih jih 46 že dela v novem obratu na montaži starterja 2,5 in 5 KM. V kratkem bomo selili montažo naslednjih izdelkov, s čimer bomo sprostil stanovanja za nove delavce. Deloma smo

začeli tudi že s sprejemanjem delavcev za obrat Otoče.

Naše notranje zadolžitve smo si razdelili na posamezne mesece takole:

	Milijonov din
januar	670
februar	720
marec	800
april	820
maj	830
junij	830
julij	800
avgust	840
september	860
oktober	927
november	950
december	1000

To je skupno 10 milijard 47 milijonov blagovne proizvodnje. Gospodarski plan za I. četrletje znaša 2 milijarde 49 milijonov din. V I. četrletju pa predvidevamo proizvodnjo v višini 2 milijard 180 milijonov din, kar pomeni, da predvidevamo v I. četrletju za 6,4 % višjo proizvodnjo, kakor jo zahteva gospodarski plan. Pripominjamo, da smo proizvodnjo za mesec marec ocenili, ker v trenutku pisanja članka mesec marec še ni zaključen. Iz številki vidimo, da smo se skoraj točno približali tudi naši interni zadolžitvi. Predvidevamo, da bodo povečanja naslednjih mesecev večja, saj bomo v kratkem začeli z montažo novih izdelkov, ki nam bodo znatno povečali vrednost proizvodnje. Največ pa bo prispevalo k povečanju povečanje proizvodnje enofaznega števca, ki bo prispeval mesečno 60 do 70 milijonov.

Najbolj zanesljivo sliko za povečanje proizvodnje v višini 36 % pa nam da primerjava proizvodnje z lanskim I. četrletjem. Po stalnih cenah smo v I. četrletju preteklega leta proizvedli za 1.690.397.000 din, medtem ko v letošnjem letu 2.418.454.000 din. To se pravi, da povečanje proizvodnje znaša 43 %, to je več kakor pa imamo predvideno v letošnjem letu. Iz tega podatka lahko sklepamo, da so naša predvidevanja realna, kolikor

ne bi prišlo do nepredvidenih ovir. Res je sicer, da je bilo letošnje I. četrletje znatno boljše kot prejšnja leta, ker smo takoj v začetku leta z vsemi silami prijeli za delo. Lansko mesečno povprečje je znašalo 617 milijonov, medtem ko je proizvodnja že v mesecu januarju letos dosegla višino 670 milijonov po tekočih cenah.

Znatno povečanje delovne silec nas sili k temu, da budno spemljamo gibanje storilnosti v podjetju. V letu 1959 smo imeli v I. četrletju povprečno 3127 zaposlenih. Povprečje v letošnjem I. četrletju pa znaša 3614, to se pravi, da izkazujemo povečanje za 15,5 %. Tako je odpadlo na poedinca v preteklem letu 540.581 din, medtem ko v letošnjem letu 669.190 din. Z veseljem ugotavljamo, da se storilnost kljub velikemu številu nove delovne sile še vedno povečuje, saj se že v prvem četrletju lahko pohvalimo s skoraj 24-odstotnim povečanjem storilnosti.

S povečanjem delovne sile smo razumljivo naveli na številne težave, ki jih skušamo sproti odpravljati, kolikor je to mogoče. Naši mojstri in predelavci so morali s podvojeno močjo prijeti za delo, da čimprej uvedejo nove delavce in da nam ne bo kvaliteta naših izdelkov padla. Še posebno so se zavzeli za delavce, ki bodo delali v novih obratih in postopoma razbremenili delavce v Kranju s seilitvijo posameznih izdelkov.

Najbolj kritično je pomanjkanje strojev, saj smo z novo delovno silo polno izkoristili kapacitete. Posebno kritični so vrtni stroji in stiskalnice, kjer je zaradi zaposlitve ženske delovne sile nemogoče uvesti tretjo izmeno. Na delovnih mestih, kjer delajo moški delavci, postopoma prehajamo na tretjo izmeno. Najbolj se bojimo zaradi pomanjkanja kapacitet v lakirnici, ki že danes komaj zadosti potrebam montaž, medtem ko bo s povečanjem proizvodnje enofaznega števca stanje naravnost neznosno.

## Iskrina skupnost naš novi tovarniški časopis

V prejšnji številki »Iskre« smo objavili nagradni natečaj Upravnega odbora za izbiro ustreznega naslova za naš novi tovarniški časopis, ki naj bi začel izhajati v mesecu maju. Upravni odbor je prejel vrsto več ali manj uporabnih predlogov in izmed njih izbral tri, ki jih je nagradil z razpisanimi nagradami.

Največ glasov je dobil predlog uredništva glasila »Iskra« — »Iskrina skupnost«, zato je tudi prejel prvo nagrado in bo novi list nosil to ime. Naslednja dva izbrana predloga: »Novice Iskre« in »Iskraš«, ki sta ju poslala tov. **Bogdan Kodrič** iz ročne delavnice proizvodnje ter **Maks Semolič** iz montaže telefonskih central. Ta dva predloga sta bila nagrajena z drugo in tretjo nagrado.

Upravni odbor

Iz gornjega vidimo, da bo v letošnjem letu potrebno še mnogo naporov, da bomo sproti odstranjevali posamezne neskladnosti in reševali problematiko na ozkih grlih proizvodnje. Kako nam bo to uspelo bodo pokazali naslednji meseci.

---

# RAZPRAVA O DRUŽBENEM PLANU IN PRORAČUNU OBLO KRANJ

V sindikalni dvorani je bilo 24. marca t.l. dopoldne 35. zasedanje Delavskega sveta, sklicano zato, da bi se člani in zastopniki ZKS, sindikalne podružnice in mladinske organizacije seznanili z letošnjim družbenim planom in proračunom Občinskega ljudskega odbora Kranj.

Zbranim je raztolmačil družbeni plan in letošnji proračun tovariš Seljak. Posamezniki so sprožili vrsto vprašanj okrog nekaterih točk družbenega plana in proračuna, končni sklep razprave pa je bil ta, naj bi Občinskemu ljudskemu odboru poslali zapisnik s tega zasedanja, z vsemi pomisleki in pripombami, ki so jih izrazili posamezni člani delavskega sveta v svojih izvajanjih.

-jan-

# Racionalizacija - izboljšava

Komisija za racionalizacije obstaja v Iskri že nad 3 leta. V tem času je prejela 43 predlogov za racionalizacije; od teh jih je 26 predložila upravnemu odboru za izplačilo premij. UO je za te predloge odobril 510.000 din premije, ki so bile izplačane racionalizatorjem. Te racionalizacije so podjetju prinesle 9,264.000 din prihranka v enem letu.

Komisija za racionalizacijo je bila osnovana z odločbo direktorja. Delo v komisiji predstavlja njenim članom zaradi zaposlitve na svojih delovnih mestih še dodatno obremenitev, zato komisija svojega dela na področju racionalizatorstva ni mogla razviti v polni meri.

V okviru priprave dela je bilo že pred leti ustanovljeno delovno mesto referenta za racionalizacije,

ki pa ni bilo zasedeno zato, ker nismo mogli najti primernega človeka. Na intervencijo sindikalne organizacije in DIT smo referenta za racionalizacije končno le dobili. On mora zbirati racionalizacije, jih podrobno proučiti, preveriti račune o prihrankih in zbrati mnenja strokovnjakov o predlogu, ter vse to predložiti komisiji v obravnavo.

Predlog za racionalizacijo lahko vloži vsak član kolektiva, ki misli, da bi delo na svojem delovnem mestu lahko poenostavil ali izboljšal tako, da bi to podjetju prineslo prihranek. Predlog je treba vložiti pismeno s kar najboljšim opisom referentu za racionalizacije v tehnološkem biroju — II. nadstropje nebotičnika — telefon 608. Od višine prihranka je odvisna višina premije. Racionalizacija mora biti predložena najkasneje 1 mesec po izvedbi, sicer zapade pravica do premije. Za izračun prihranka predstavlja osnovo enoletna proizvodnja. — Predlogi, ki niso izvedljivi ne morejo biti nagrajeni. Če izvedba predloga prekorači vrednost prihranka treh let, je racionalizacija le redko umestna.

V podjetju želimo povečati racionalizatorsko dejavnost, ki se izplača racionalizatorju, ker mu predstavlja dodatne dohodke, ter podjetju, ki mu racionalizacije zmanjšujejo stroške proizvodnje. — Zato pozivamo vse delavce na strojih, v montažah in drugod, da čimprej oddajo svoje predloge za racionalizacije.

**Komisija za racionalizacije**

Avtomatski navijalni stroj AWO-A/D2 za navijanje malih rotorjev električnih motorjev je bil nabavljen v Švici pri Micafil AG — Zürich. Sama prilagoditev stroja za eno vrsto rotorskega navitja je zelo zahtevna. Stroj nam lahko služi v glavnem za tri vrste navijanja, in sicer za polaganje ene tuljave v utor in nato zaporedno naprej ali pa do 3 tuljave ločeno v utor ter zaporedno naprej, z različnim številom ovojev na tuljavi.

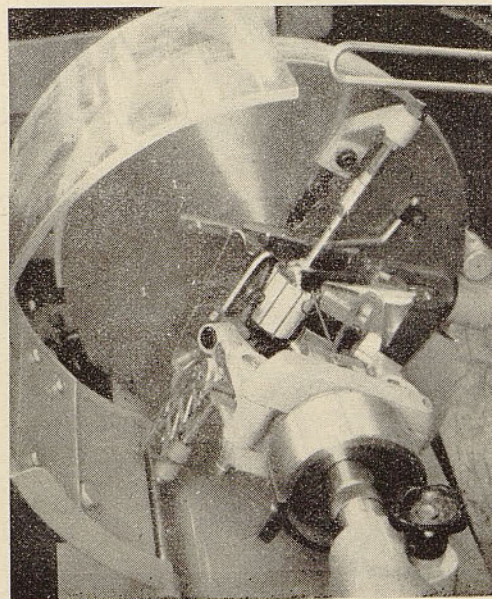
Stroj nam lahko služi samo za zaporedno navitje ter v glavnem za male rotorje dvopolnih elektro motorjev z maksimalno debelino žice 0,6 milimetra  $\varnothing$ , premer paketa 60 mm in maksimalna dolžina paketa 60 mm, dolžina osi 240 mm, zavitev utorov maksimalno 15°. Za ločeno ali deljeno navitje ta stroj ne pride v poštev.

Z novim strojem smo zelo skrajšali čas navijanja rotorjev ob manjšem naporu navijalca. Samo navijanje rotorjev je izredno hitro napram polavtomatskemu stroju, na katerega smo in delamo še sedaj. Čas za 100 kosov rotorjev navitih na polavtomatskem navijalnem stroju je približno 30 delovnih ur, na avtomatskem stroju pa samo 8 ur. Velika prednost pa je tudi v tem, da en delavec lahko upravlja dva navijalna stroja, s čimer se proizvodnost še dodatno zviša.

**Krivec Vili**

## Avtomatični navijalni stroj

Foto: Edo Primožič



V splošnem sektorju so prosta naslednja delovna mesta:

1. Upravnik počitniškega doma v Ankaranu
2. Vodja izobraževanja
3. Stenodaktilograf
4. Receptor

Pogoji: ad

1. sposobnost vodenja
2. fakultetna izobrazba
3. obvladanje stenografije
4. obvladanje nemškega ali angleškega jezika

Prijave sprejema kadrovski oddelek do 15. aprila 1960.

V pripravi dela so prosta naslednja delovna mesta:

- Tehnolog I za obrat Šempeter  
Tehnolog I za obrat Novo mesto  
Vodja administracije.

Prednost za tehnologa I imajo obsolventi tehniške šole, delovodske šole ali pa kvalificirani delavci z večletno prakso, kateri so zaključili industrijsko šolo.

Prijave sprejema kadrovski oddelek do 15. aprila 1960.

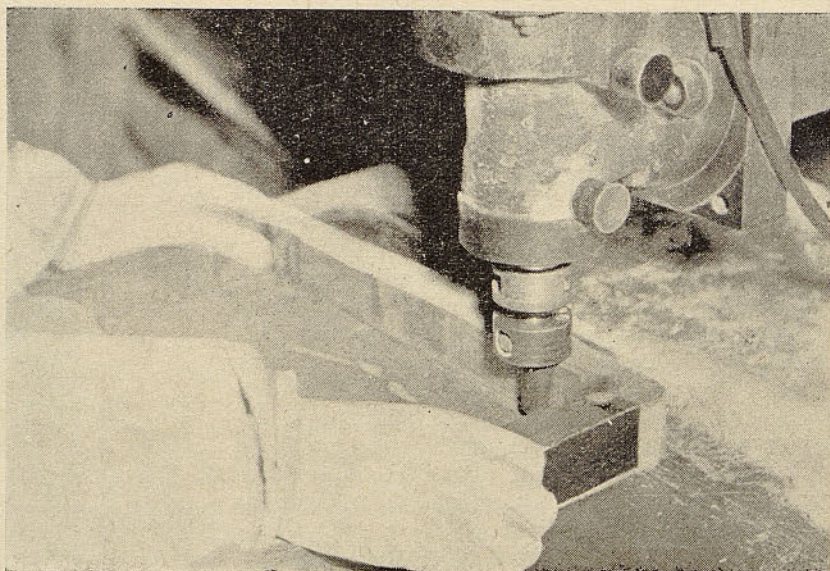
## PROSTA DELOVNA MESTA

*Higiensko -  
tehnična  
zaščita  
opozarja!*

Dne 6. februarja ob 11.45 je tov. BREJC Lado, mizar na gornjem rezkalnem stroju z rezkarjem  $\varnothing$  22 mm obdeloval — popravljal okvir stola. Z obeh rokama je istega držal kot kaže spodnja slika. Palec leve mu je bil pri tem v notranji strani okvirja, kot tudi palec desnice. Ko je ob rezkar pritisnil okvir stola, je ta zagrabil oziroma odbil obdelovalec tako, da je rezkar drsel ob stranici do palca leve roke, katerega je poškodoval. Zaradi tega je bilo izgubljenih 21 delovnih dni. Vzrok poškodbe: nevaren način dela.

## NE TAKO!

Foto: Edo Primožič





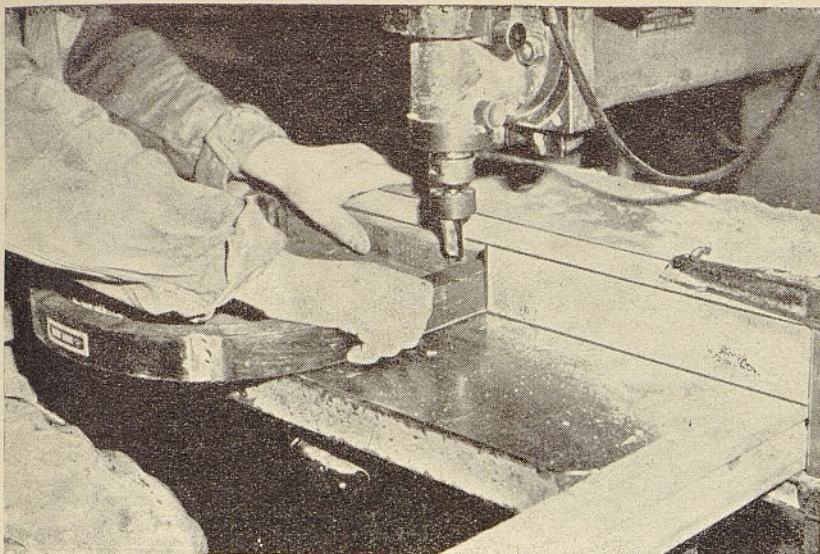


Foto: Edo Primožič

## PAČ PA TAKO!

Ker edino tako je varno — pa čeprav je včasih delo malo kasneje gotovo.

Nikoli ni škoda časa za pravilno in varno ureditev stroja, saj to manj stane, kot nastala škoda zaradi poškodbe stroja ali pa telesne okvare, ki imajo trajne posledice.

Če bi poškodovanec za opravilo tega dela, na mizo stroja namestil vodilo z omejitvijo, ki bi preprečila »hod« okvirja, do navedene nesreče ne bi prišlo.

Ristivojevič Kata, delavka na stiskalnicah, si je 1. marca pri prenosu pokrovov priključne plošče skozi ro-kavico urezala sredinec desne roke. Izgubljenih 9 delovnih dni. Vzrok: ne-varen način dela.

Rozman Pavel, delavec, si je 3. marca ob dviganju zaboja pretegnil

kite na desni roki. Izgubljeni 3 delovni dnevi. Vzrok: nepravilno dviganje.

Urbanec Lovro, delavec iz I. delav-nice, se je poškodoval 11. februarja v stopalo desne noge, ker mu je v skla-dišču padla s stojala cca 45 kg težka palica. Izgubljena 2 delovna dneva. Vzrok: nepazljivost.

## Ne pozabite tudi na nas!

Res je, da je v našem kolektivu kar lepo poskrbljeno za oddih delavcev na morju, a žal je res tudi to, da pa pri tem ni poskrbljeno za vse tiste, ki bi morali letni odmor, glede na svoje zdravstveno stanje, preživeti v planinah. Zdi se mi, da bi morali vsi tisti, ki v podjetju skrbijo za te stvari, pomisliti tudi na to in po danih možnostih poskrbeti, da bodo ugodnosti ob letnem dopustu deležni tudi tisti člani delovnega kolektiva, ki zaradi svojega zdravja na morje ne smejo.

Sama sodim med tiste, ki bi morali letni odmor preživeti v planinah, toda kaj, ko mi sredstva ne dopuščajo, da

bi ves ta čas preživela v koristnem gorskem zraku. Torej, olajšave, kakršne drugi uživajo ob morju, bi se prav gotovo prilegle tudi nam in menda ne bi bilo pretežko, urediti primerno letovanje v hribih tudi za tiste, ki jim morje škoduje.

Tu me je torej žulil čevelj, da sem napisala te vrstice in upam, da ne bodo brez zaželenega odmeva. To moje upanje mislim, da ne bo ostalo neizpolnjeno prav zato, ker je v tovarni verjetno še več takih, ki bi morali letovati v planinah.

P. A.

Beguš Sonja, delavka, si je 8. marca na ročni stiskalnici stisnila kazalec leve roke. Se vedno v staležu bolnikov. Vzrok: hitrost in neprevidnost.

Kopač Milan, strojni ključavničar, si je 16. februarja poškodoval desno roko. Dvigal je jeklenko, ki mu je zdrsnila na prst. Izgubljenih 11 delovnih dni. Vzrok: spodrsrlaj zaradi mraza.

Mežnar Milan, strojni ključavničar, je ob izpihovanju opilkov 18. februarja dobil tujek v desno oko. Izgubljena 2 delovna dneva. Vzrok: nepravilno izpihovanje.

Selan Jože, delavec v galvaniki; 25. februarja je pri prekladanju kosov prišel tujek v desno oko. Izgubljen 1 delovni dan.

## OBRATNE NESREČE

Berguš Janez, galvanizer se je 27. februarja, ko je z vedrom zajel in hitro dvignil vrelo vodo iz banje, opeklen po gležnju leve noge. Izgubljenih 6 delovnih dni. Vzrok: neprevidnost.

Brenk Anica, delavka v bakelitu na raziglevanju, se je 29. februarja zbodla v palec leve roke. Izgubljeni 4 delovni dnevi. Vzrok: neprevidnost.

Demšar Ignac, strojni ključavničar v vzdrževanju strojev, si je 8. marca poškodoval na brusilnem stroju kazalec leve roke. Izgubljenih 5 delovnih dni. Vzrok: nepravilno nameščen naslon.

Kaltenekar Franc, delavec v brusilnici; 7. marca mu je pri brušenju odletel tujek v desno oko. Izgubljeni 3 delovni dnevi. Vzrok: neprevidnost in neuporaba očal.

Šilar Marjan, delavec v montaži usmernikov, je 11. marca hotel ujeti hladilni okrov, ki mu je padel iz mize. Padel mu je na palec desne roke. Izgubljenih 8 delovnih dni. Vzrok: neprevidnost.

Dolžan Alojz, skladiščnik; 12. marca mu je na stopnicah spodrsnilo, pri čemer je v gležnju zvil desno nogo. Izgubljenih 5 delovnih dni. Vzrok: mokre stopnice.

Rozman Ivan, delavec v rezkarni se je 11. marca na krožni žagi pri žaganju razpore na spajkalni plošči ob krožni žagi  $\varnothing 80 \times 1,5$  urezal v sredinec leve roke. Izgubljenih 5 delovnih dni.

Dolžan Edo, strojni ključavničar, se je pri padcu dne 15. marca udaril v komolec leve roke. Izgubljeni 4 delovni dnevi. Vzrok: spodrsrlaj na mastnih tleh.

Erzar Jože, urejevalec v revo; pri urejevanju stroja mu je 16. marca odletel tujek v oko. Izgubljena 2 delovna dneva. Vzrok: ni uporabljal očal.

Sajevec Franc, delavec, si je poškodoval prst 17. marca, ko je brusil pribornico na brusilnem stroju, ki ni imel naslona. Izgubljenih 5 delovnih dni. Vzrok: ni bilo nameščenega naslona.

Iz Šempetra na Primorskem smo prejeli naslednje pismo:

### KOLEKTIVU TOVARNE ISKRA

#### KRANJ

Žene te oddaljene Primorske vasi Vam čestitam k velikemu koraku, ki ste ga napravili za zaposlene žene s tem, da boste uvedli v vaši tovarni 4-urni delovni čas. To je največji pripomoček oziroma razbremenitev zaposlene žene in matere, kajti tudi polovična plača žene veliko pripomore v gospodinjstvu. Razen tega, če je žena, mati, odsotna samo pol dneva ima še dovolj časa za gospodinjstvo, za otroke, moža in končno nekoliko tudi zase, premnoga skrb, kje so in kaj delajo otroci, ne bo več tako pereča. **Zato — pozdravljamo Vašo zamisel in razumevanje za preobremenjeno ženo.**

Zato Vas prosimo, podprite naše zahteve in želje, da bi to lahko dosegle vse delovne žene, zaposlene v ustanovah in podjetjih, kakor bodo imele Vaše v tovarni Iskra.

Pozdravljamo Vas žene, ki si želimo nekoliko razbremenitve.

## Mladinski seminar

Tovarniški komite Ljudske mladine je v začetku marca za člane mladinske organizacije in Kluba mladih proizvajalcev, organiziral tridnevni seminar, ki ga je v celoti obiskalo 120 mladincev in mladink in je bil prav dobro pripravljen. Glede na udeležbo lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se mladina v naši tovarni vedno bolj zanima za tovrsten način izobraževanja in seznanjanja z važnimi političnimi in gospodarskimi vprašanji. Ker so prostori Izobraževalnega centra pretesni, je bilo treba ta seminar razdeliti v tri skupine po 40 udeležencev seminarja, na katerem so predavatelji Edo Mikič, Roman Vitez in Miro Gogala mladince in mladinke seznanili z: nalogami in metodami tovarniškega komiteja LMS in osnovnih organizacij, nalogami Počitniške zveze in gospodarskim načrtom podjetja v letu 1960. Po vsakem predavanju so imeli udeleženci seminarja še razgovor s predavatelji, nato pa so jim zavrtili strokovne in zabavne filme.

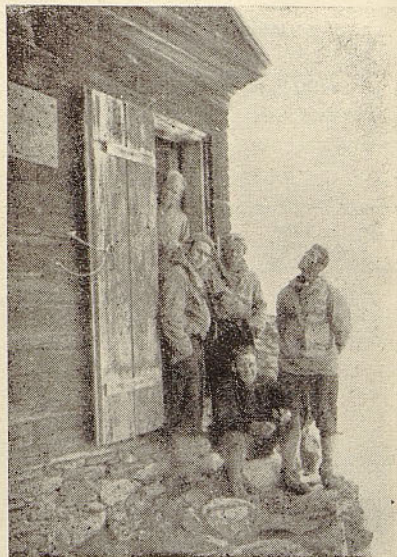
Ker je ta seminar odlično uspel, je tovarniški komite sklenil v aprilu organizirati nov seminar, na katerem bodo mladino seznanili z naslednjimi vprašanji: delo in naloge Kluba mladih proizvajalcev, perspektivni razvoj podjetja do leta 1971 in naša komercialna politika. Drugemu seminarju bo verjetno sledil še tretji, ki bo prav tako obravnaval pomembne gospodarske in politične teme.

-Jan-

## OD MATTERHORNA DO MONT BLANCA

Lani v juliju je bila s pomočjo »Iskre«, »Tiskanine« in Planinske zveze Slovenije poslana v Švicarske Alpe odprava 6 kranijskih alpinistov, katerih doživljaje objavljamo v današnji in 5. številki »Iskre«.

Končno se nam je uresničila davna želja. Lahko si bomo ogledali in spoznali znamenite, tuje gore, ki se strmo dvigajo v nebo do nad 4000 metrov in jih obdajajo mogočni ledeniki, polni grozečih razpok in globeli. Dodobra oprtani z malone 360 kg prtljage: 12 nahrbtniki, 6 vrečami potrebne opreme in spalnimi vrečami, 3 vrečami s šotori in zračnimi blazinami ter s 3 zaboji hrane, torej s povprečno 60 kg prtljage na enega, smo se slednjič vkricali na vlak, ki nas je prek Ljubljane, Sežane, Trsta, Benetk in Milana potegnil v Câtillon, izhodiščno točko za ture v Wališke alpe. Odtod smo potovali z avtobusom v Cervinio, majhno letoviško mesto, prepolno hotelov. Od



Naši alpinisti: Jamnik, Gašperlin in Preisinger s švicarsko navezo v koči Solwei

x

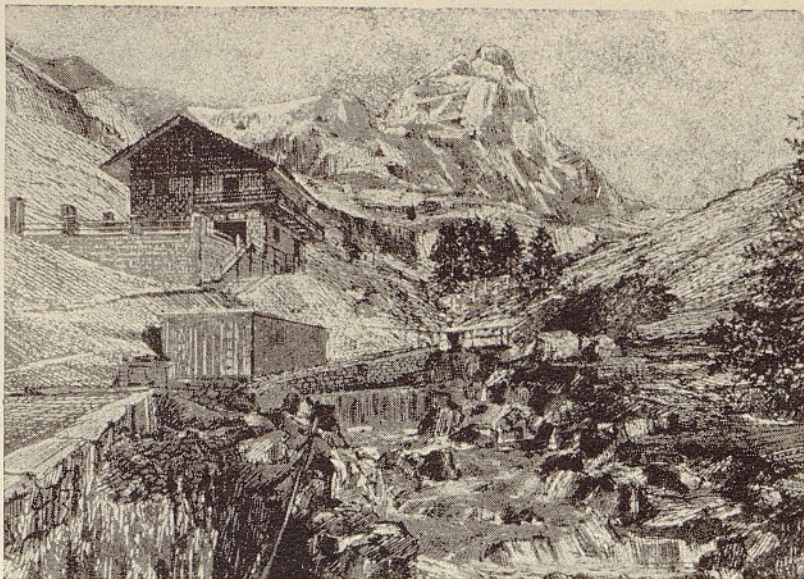
Foto: Grile

tu smo prvič občudovali prelepe oblike mogočnega Matterhorna z italijanske strani, pri čemer smo brž pozabili na vse nevarnosti, ki smo jih imeli pri odhodu iz Câtillon, ko so nam šele na dolgotrajno moledovanje dovolili avtobus obložiti z našo obilno prtljago.

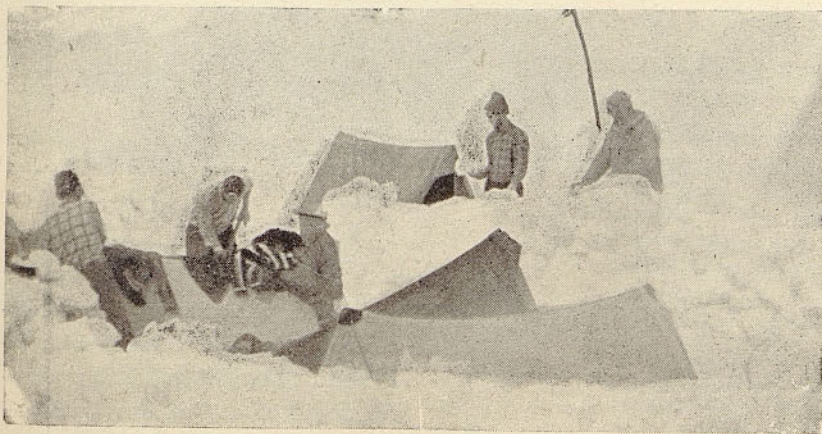
Prenočevali smo na jasi nad hoteli. Čeprav nas je potovanje precej utrudilo, vendar nismo mogli zaspati, dokler pobočja Matterhorna niso utonila

v temi. Toda sredi kramljanja in ugi-  
banja o tem, kakšna bo naša pot po  
veličastnih gorah, nas je naposled le  
»zmanjkalo«, a že zgodaj, v lepem  
sončnem jutru smo naše prenočevali-  
šče pripravili, si oprtali prtljago in se  
vzpeli k žičnici, ki nas je prav kmalu  
pripeljala na 3497 m visoki Col de Fur-  
gen, kjer so na končni postaji žičnice  
Italijani uredili lepo razgledno ploščad,  
s katere številni domači in tuji turisti  
občudujejo razgled na prelepe Alpe.

Tudi nas je zamikalo, da bi se tu  
ustavili, toda ni bilo časa. Pohiteti smo  
morali naprej, kjer naj bi našli ustrež-  
no mesto za postaveitev naslednjega  
našega taborišča. Od tu smo se dva-  
krat spustili po snežišču, pa prek gre-  
bena, skoraj 1300 m niže, nato po lede-  
niku in ledeniški moreni do prostora,  
ki smo si ga izbrali za taborišče. Prtl-  
ljage je bilo preveč, da bi jo odnesli  
naenkrat, zato smo morali naporni  
spust in ponoven vzpon do žičnice po-  
noviti. V taborišče smo se vrnili šele,



**Zgoraj: Matterhorn  
z italijanske strani**



**Levo: Taborišče**  
Foto: Grilc

ko se je zmračilo, pošteno utrujeni in  
upehani.

Bila je že trda tema, ko so zabrnili  
naši bencinski gorilniki, ki so edini  
motili tišino jasne noči ob vznožju  
Zermattskega leva, kot Italijani ime-  
nujejo Matterhorn. Po okusni večerji,  
ki nam je povrnila moči in dobro vo-  
ljo, smo zaspali v trdnem upanju, da se  
bomo že v zgodnjem jutru naslednjega  
dne vzpenjali k vrhu Matterhorna.

Vendar nas je razočaralo sivo mogle-  
no jutro. Naši načrti so padli v vodo,  
ker pa le nismo prišli sem gori zato,  
da bi lenarili, smo sklenili preizkusiti  
znanje in moči na zasneženem, 4171  
metrov visokem vrhu Breithorn. Kljub  
deževnemu vremenu smo se lotili tega  
vzpona, dobro opremljeni, v edini že-  
lji, da bi dneve, ki so bili še pred na-  
mi, čim bolje izkoristili.

Kmalu po našem odhodu iz tabori-  
šča je začelo snežiti, a nas to ni oma-  
jalo v naši odločitvi. Vztrajali smo tu-  
di, ker smo se hoteli utrditi v redkem  
višinskem zraku, ki nas je sprva v vi-  
šini nad 3000 metrov nekoliko oviral



**Spodaj: Pogled na Matterhorn**

pri dihanju. Najprej nas je gnala le ta neugasljiva želja, da bi čim prej stali na temenu štiritisočaka. Prebrodili smo vse napore in težave tega vzpona in si na vrhu z neverjetno zmagoslavnim občutkom segli v roke. Prva zmaga je bila za nami.

Po krajšem počitku na vrhu, smo spet sestopili in se jeli vračati proti taborišču. Preden smo ga bili dosegli, nas je lovila noč.

Naslednji dan smo se spustili na nič manj kot 7 kilometrov dolg ledenik Görner, prek katerega smo prišli do vznožja Monte Rose, kjer je prijetna istoimenska planinska kočja švicarske planinske organizacije. Prijazno so nas sprejeli ob vstopu, in ko smo povedali, da smo Jugoslovani, so nam brž hiteli pripovedovati, da se je tu ustavilo že veliko naših rojakov, ko so zalezli v ta

prelepi planinski svet. V tej koči smo prespali in še pred dnevom odšli iz nje po grebenu do spodnjega ledenika Monte Rose.

Bolj ko smo se vzpenjali, bolj je sneg postajal trši in slednjič smo si morali navezati dereze. Prešli smo obsežne ledenike in se pri tem približali strmemu, kopnemu grebenu. Čeprav smo plezali z derezami, smo se počutili bolje, kajti doma smo bili vajeni le kopnih skal.

Prek položnega grebena in skozi rahlo izpostavljen kamin smo se pririnili na vrh, čeprav so se tu pred nami že nekatere tuje naveze obrnile nazaj. Mi pa smo vztrajali in trud ni bil zaman. Stali smo na drugem najvišjem vrhu v Evropi — na 4634 metrov visoki Dufourspitze. Tu gori je pihal ledeno mrzel veter in preganjal temno sive

megle, ki so se cefrale ob ostrih robovih skalovja, da so se pozneje spet združevale. Le tu in tam je veter odgrnil megleno zaveso s kakega od sosečnih vrhov, toda hip nato je ta že spet utonil v neskončni sivini.

Začeli smo sestopati, toda še preden je bila za nami polovica težke poti, se je začulo iz daljave grozče grmljenje, ki se je jelo naglo približevati. Strele so udarjale v skale, kmalu že prav blizu nas, grmenje pa je votlo odmevalo iz prepadov pod nami. V obraz nas je bil dež in sodra in do kočje smo prišli že dodobra premočeni. Toda kmalu je bila besneča nevihta mimo in spet so se gorski velikani kopali v zlati sončni barvi.

Naslednji dan smo sklenili počivati. (Konec prihodnjič)

Franc Gašperlin

Prejeli smo pismo z osemletke »Živa Jovanović« v Beli Crkvi v Vojvodini, v katerem se z izrazi globoke hvaležnosti zahvaljujejo vodstvu »Iskre« za kinoprojektor, ki so ga prejeli konec februarja. Med drugim pišejo:

»Teško je opisati veselje, ki nas je prevzelo, ko smo prejeli vaš kinoprojektor. Naj vam povemo, da se je zdaj pri nas življenje precej spremenilo. Učenci naše in drugih šol, starši, skratka vsi prebivalci, se prav radi zbiramo pred platnom in gledamo filme, ki smo jih dobili takoj po prejemu vašega projektorja.

*Pišejo, da smo jih  
razveselili*

Globoko nas je razveselilo vaše veliko razumevanje, s katerim ste nam omogočili nakup odličnega kinoprojektorja pod za nas zelo ugodnimi pogoji. Presenetile so nas hkrati tudi tople želje vašega kolektiva in gostoljubnost, s katero ste sprejeli našega predstavnika.

Toda naše veselje bo popolno šele tedaj, ko bomo med nami pozdravili zastopnike vašega kolektiva, ki se bodo lahko sami prepričali, koliko in kaj nam pomeni novi projektor.

Znova se vam torej prisrčno zahvaljujemo in si želimo snidenja z vašimi predstavniki v maju v Beli Crkvi.«

V imenu učencev, staršev in učnega osebja — direktor:

Ilija K. Popović

## Roke proč od stvari, ki je ne poznaš!

Zaradi nepoznavanja in nediscipliniranosti je v kinokabini izbruhnil požar, ki bi lahko povzročil podjetju milijonsko škodo. — Prisebnost in hiter ukrep preizkuševalca projektorjev, tovariša Stanislava Ječnika, sta to preprečila. Zato je Upravni odbor podjetja tega požrtvovalnega sodelavca nagradil z denarno nagrado 30.000 dinarjev, hkrati pa smo mu zastavili nekaj vprašanj o tem dogodku, ki bi utegnil imeti ogromne posledice.

»Bilo je okrog pol tretje ure zjutraj. Pravkar sem na svojem delovnem mestu kontroliral neke dele projektorja, približno kakih 20 metrov od kabine. Zaradi brnenja projektorjev med preizkušanjem niti nisem opazil, kdaj je povzročitelj požara zalezal v kabino. Vložil je svitek gorljivega filma v aparaturo, toda nevesč ravnanja s kinoprojektorjem pač ni upošteval vseh varnostnih predpisov. Pustil je odprti avtomatsko in ročno zaslonko, pri čemer je močna svetloba padala direktno na film. Seveda



je zaradi nastale visoke temperature film čez nekaj časa moral zagoreti.

Ko sem med delom nenadoma zagledal za hrbtom blisk, sem se brž pognal od delovne mize h kabini. Bilo mi je jasno, da grozi velika nevarnost celotnemu našemu oddelku. Že med vrati kabine mi je priletel pod noge goreč svitek filma.

Tovariš, ki je povzročil požar, je zbežan skušal z delovno bluzo ogenj zadržati. Vendar pa mu to ni uspelo, čeprav je za to žrtvoval celotno bluzo.

Časa za premišljevanje ni bilo več. Brž sem zgrabil gasilni aparat, ga aktiviral in usmeril curek gasilne pene na goreči film in projektor. Uspelo mi je. Požar je bil zadušen, velika nevarnost mimo!»

In vaše mnenje o tem nepotrebnem in nevarnem dogodku?

»Povsem preprosto! Roke proč od stvari, ki jih ne poznaš in s katerimi ne znaš ravnati!«

-Jan-

Tov. Stanislav Ječnik pri delu

Foto: Edo Primožič

Zanimivosti iz

## TEHNIKE

### Razstava »Iskra« v Beogradu

ALI VESTE, DA ...

...da so na Švedskem, v mestecu Hörby postavili doslej najvišji televizijski antenski oddajni stolp v Evropi, ki je visok 320 m in oddaja z močjo 100 kW.

...da so v Sovjetski zvezi zgradili električno centralo, ki jo poganja sončna energija. Postavili so jo v dolini Ararat v Armeniji in uporablja za zbiranje sončne energije 1300 vrtljivih ogledal. Ta ogledala dovajajo energijo v skupni kotel, postavljen na posebnem 40 metrov visokem stolpu.

...da so dali Američani v prodajo nov avtomobil na električni pogon. Za pogon tega avtomobila služi 204 kg težka baterija, ki mu omogoča največjo hitrost 93 km na uro. Akcijski radij tega vozila znaša 120 do 160 km.

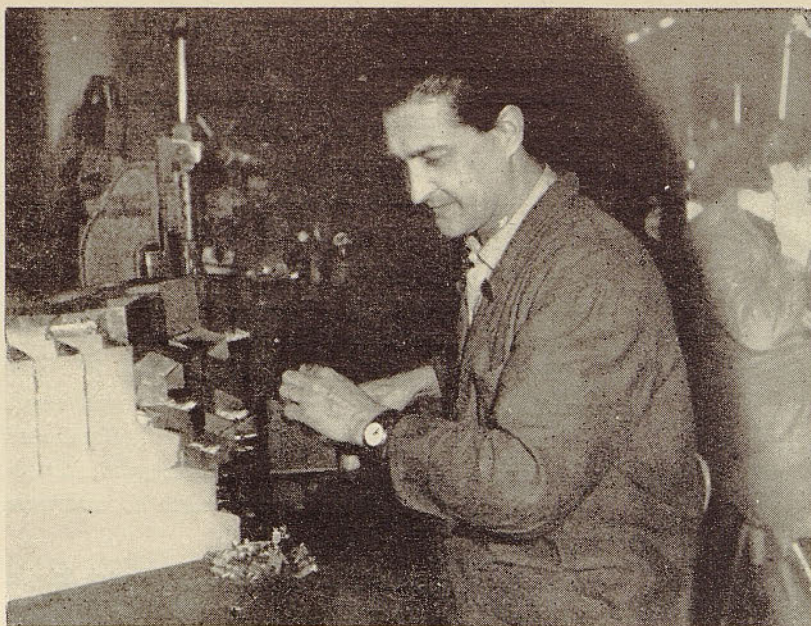
...da so Američani izdelali traktor z vgrajeno posebno plinsko baterijo. Baterija je napolnjena s plinom propanom in jo sestavlja 1008 celic, daje pa neposredno električno energijo 15 kW motorju na enosmerni tok, ki daje traktorju potisno moč 1500 kp.

inju

V mesecu februarju je »Iskra« priredila v prostorih podjetja »Elektrotehna« v Beogradu razstavo svojih izdelkov, zvečer pa je predvajanje filmov privabilo v Kneza Mihajla ulico toliko gledalcev, da je bila ovirana promenade

Foto: Turistička štampa, Beograd





Tov. Jože Križaj med delom v montaži

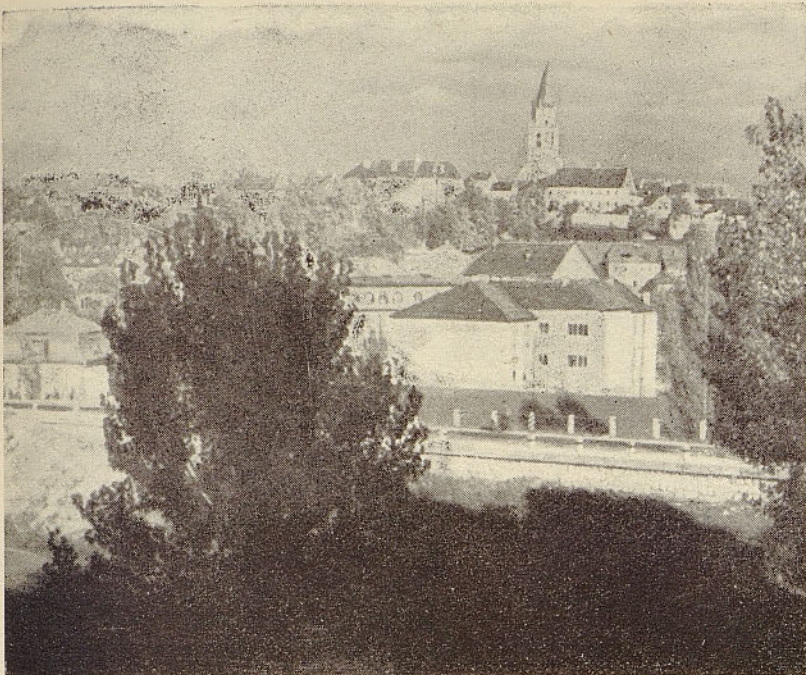
## IZ ALBUMA FOTO- AMATERJA

Jože Križaj, zaposlen v montaži telefonije, je že dolga leta navdušen fotoamater. — Temu lepemu »konjičku« je ostal zvest celo tudi potem, ko je zaradi dobljenje rane skoraj v celoti izgubil vid. Najboljši prijatelj mu je fotografski aparat »Altix V«, s katerim sta ustvarila že marsikak lep motiv. Čeprav vidi pravzaprav vse nejasno, neostro in megleno, mojstrsko naravna objektiv na pravilno razdaljo v iskalcu, seveda pri slikanju naravnih motivov, s pomočjo druge osebe, poišče zaže-

Družina planik

Foto: Jože Križaj





ieni izrez, če pa fotografira živ objekt mora ta prej malce pomigati. To Jože s svojim omejenim vidom še lahko registrira in objekt tako pravilno ujame.

Našim bralcem smo iz njegove fotoamaterske zbirke to pot izbrali dva prav lepa posnetka Kranja in odličen posnetek rastočega šopka planik. Jože Križaj nam je obljubil, da nam bo za ilustracijo našega glasila še kdaj prispeval kak posrečen motiv, saj je skoraj nenehno na lovu za lepimi posnetki.

-Jan-

Kranjski motiv  
Foto: Jože Križaj



## ROKOMETAŠI IKŠ ISKRA - ZMAGOVALCI TURNIRJA

Okrajni rokometni odbor v Kranju je v nedeljo 20. marca priredil rokometni turnir, ki se ga je udeležilo 5 naslednjih ekip: Mladost II iz Kranja, Storžič z Golnika, »Partizan« iz Dupelj ter »Sava« in ekipa IKŠ »Iskra« iz Kranja. Ta turnir naj bi bil hkrati najboljša predpriprava na bližnje pomladno prvenstvo Gorenjske v rokometu.

Zaradi premajhnega števila ekip, so moštva igrala vsako z vsakim in sicer dvakrat po 10 minut brez odmora, s čimer pa naši igralci niso bili zadovoljni, saj se v desetih minutah komaj dobro ogreješ. Toda kljub temu so se znašli in se na borbo pripravili s predhodnim tekom okrog stadiona.

Najprej sta se pomerili ekipi »Storžič« in »Sava«, pri čemer so zmagali

Golničani z rezultatom 7:4, v drugi tekmi pa je naša ekipa odpravila Mladost II z 8:4. V naslednjem srečanju s »Partizanom« iz Dupelj, je naša ekipa pogostokrat zamenjala igralce, da se ti ne bi preveč utrudili. Nekaj moči je bilo po zmagi nad Dupeljčani treba prihraniti še za najmočnejšega nasprotnika — ekipo »Storžič« z Golnika. Moštvo »Partizana« smo premagali z rezultatom 13:1.

Ekipa IKŠ »Iskra« je v tekmi s »Storžičem« zaigrala dobro, vendar končni rezultat je bil neodločen 3:3, kar ni zadostovalo za naslov zmagovalca. To je ekipa IKŠ dobila šele potem, ko je zaradi nerada, ki so ga povzročili »navijači« med tekmo »Sava« : Mladost II, »Sava« kot diskvalificirana izgubila 0:3 p. f. proti ekipi iz IKŠ »Iskra«.

Na tem turnirju sta dobro opravila izpit za rokometnega sodnika tudi dva naša igralca, tako, da imamo zdaj v IKŠ že pet rokometnih sodnikov.

Lestvica turnirja:

IKŠ »Iskra«	4	3	1	0	29:8	7
»Storžič«	4	2	2	0	29:17	6
Mladost II	4	2	1	1	32:24	5
»Partizan«	4	1	0	3	13:36	2
»Sava«	4	0	0	4	9:27	0

Tone Belšak

## NA BELIH SMUČINAH

Letošnje smučarsko prvenstvo, ki ga je 20. marca organizirala sindikalna podružnica tovarne, je bilo na Krvavcu. Tekmovanja se je kljub slabemu vremenu udeležilo 39 tekmovalcev, med njimi pa žal samo ena tekmovalka. Tekmovalna proga za veleslalom je bila dolga 1000 m, le za tekmovalce I. razreda je bila daljša — 1400 m. Tekmovali so tudi tekači na 4 km dolgi progi.

Čeprav smo pričakovali izboljšanje vremena, se nam želja ni izpolnila. — Pobočja Krvavca je v nedeljo že zgodaj zjutraj prekrila gosta megla, ki nam je zastrla sleherno upanje, da bomo uzrli sonce, ki v teh dneh že prijetno greje in iskri snežne kristale.

Po prihodu tekmovalcev v »Dom na Krvavcu« je takoj zavladovalo tekmovalno razpoloženje. Tisti, ki niso doma namazali smuči, so to delali po prihodu z vso vnemo in skrbjo. Saj poleg

znanja tudi dobra maža nekaj velja. Vrstila so se številna vprašanja o progi in njeni dolžini, koliko je vrat itd. — Vsakdo je skušal potolažiti lastno spoznanje o svoji kondiciji, predvsem pa tistit, ki že dolgo niso bili na smučeh.

Ob 9.30 je bil start za tekače. Proga sicer ni bila zahtevna, vendar so tekmovalci na njej lahko preizkusili svoje moči.

Rezultati so naslednji:

**Tekači**

1. Grašič Vinko	15. 14. 9
2. Kordeš Gašper	15. 37. 2
3. Praprotnik Franc	16. 19. 1
4. Human Andrej	17. 53. 4
5. Teran Ambrož	diskvalificiran

Ostali tekmovalci so si medtem ogledali tekmovalno progo za veleslalom. Ob 10:41.1 pa je skozi cilj pribrel prvi tekmovalec. Prvi so startali starejši, ki so dosegli naslednje rezultate:

**I. skupina (starejši tekači):**

1. Blažič Pavle	47. 0
2. Pretnar Franc	47. 9
3. Bajželj Tone	49. 5
4. Napokoj Bogdan	54. 6
5. Vršec ing. Ernest	59. 3
6. Strukelj Marjan	1. 01. 6
7. Stare Boris	1. 09. 13

Za njimi so se zvrstili mlajši, med katerimi so nekateri navdušili gledalce s svojo spretno in sigurno vožnjo. Med mladimi se je posebno odlikoval Soštarič Miro iz IKS.

Rezultati so bili naslednji:

**II. skupina (mlajši člani):**

1. Soštarič Miro	37. 4
2. Teran Franc	42. 6
3. Hrovat Milan	44. 1
4. Robas Stane	44. 9
5. Tomažič Brane	45. 6
6. Kobler Milan	47. 1
7. Orehek Nande	49. 2
8. Peharc Marjan	49. 3
9. Vidic Štefko	50. 3
10. Brezar Franc	50. 7
11. Brezar Peter	51. 2
12. Aleš Danilo	52. 6
13. Koželj Andrej	59. 4
14. Stanovnik Janez	1. 15. 2
15. Globočnik Ciril	1. 18. 0

Diskvalificirani: Šilar Franc in Stare Boris, mlajši.

Žal se je tekmovalnja udeležila le ena tekmovalka Finžgar Anica, ki je v primerjavi z moško konkurenco dosegla zelo dober rezultat: 1:03.7.

Posebej pa moramo omeniti naše vrhunske tekmovalce. Njihova vožnja je bila za mnoge pravo doživetje.

Dosegli so naslednje rezultate:

**Zvezni razred:**

1. Jenko Janez	52. 5
2. Dornik Ludvik	55. 2
3. Blažič Jože	1. 01. 0
4. Rakovič Ljubo	1. 07. 1

Po kosilu je dobil besedo predstavnik sindikalne podružnice tov. Oblak Stojan in razdelil darila tekmovalcem, ki





K slikam na strani 22:

Referent za šport pri IO sindikata,  
tov. Stojan Oblak čestita zmagovalcu  
Janezu Jenku

Zmagovalec vozi tesno skozi vratca

Pred štartom tekačev

Foto: Edo Primožič

so zasedli najboljša mesta. Iz razgovora, ki je potekal v planinskem vzdušju, se je izluščil tudi predlog, da bo drugo leto naša sindikalna podružnica dala iniciativo za organizacijo smučarskega tekmovanja s podjetji, ki so po stroki sorodna našemu. S tem bi tako tekmovanje prav gotovo pridobilo na svoji zanimivosti in razvnelo tekmovalno navdušenje. Toda počakajmo na prihodnjo zima. Če bo dosti snega, volje in razumevanja, se bodo verjetno naši smučarji lahko izkazali v morda v morda hujši konkurenci.

J. Vehovec

Toliko nas je bilo na Krvaveu

Foto: Edo Primožič



Tako mi je naglo in brez oklevanja zabrusil v odgovor, ko sem ga pri komaj stopinji nad ničlo in v vetru tesno zavil v plašč pobaral, če ga nič ne zebe, ko kar brez srajce vihti kramp. Ne da bi za trenutek prenehal kopati jarek, mi je zaupal, da je vajen tudi sredi zime delati brez srajce ali kvečjemu v telovadni majici. Celo sneg, da je že kidal na kranjskem mostu brez srajce. Torej kaže, da je Darko Bulić, doma iz okolice Karlovca, zelo utrjen.

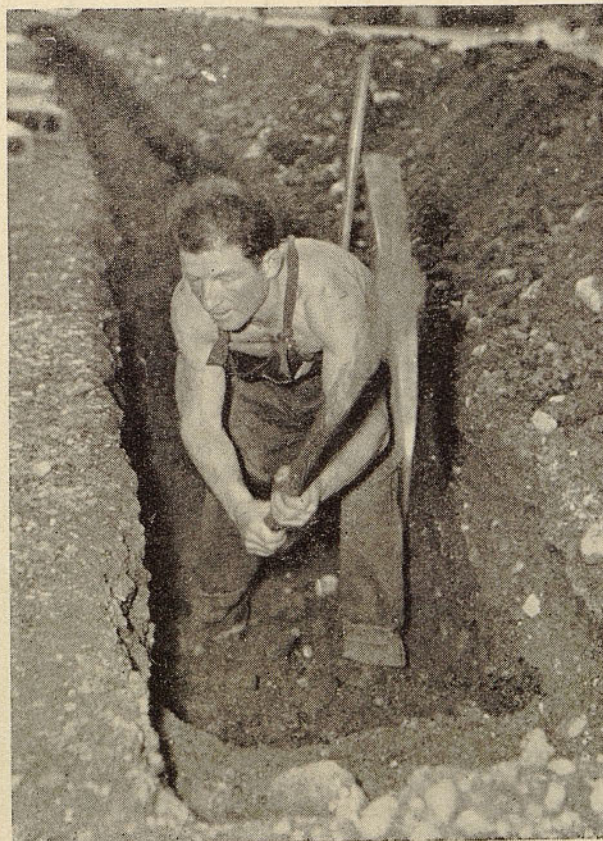
Prav prijetno me je ob kramljanju z njim presenetila njegova dobra volja. Videti je, da se jeziti ali čemerno držati niti ne zna, saj je vesel in razigran povsod, pri delu, na cesti, v tovarniški restavraciji. Nobeno delo zanj ni pretežko in kot pravi sam, najbolj uživa, ko krepko in z vso vsmo zasaja kramp v trdo zemljo.

Pri delu je pa tudi neverjetno hiter. Medtem ko sem mu zastavljal nekatera vprašanja, je izkopal kar lep del 7 metrov dolgega, nad pol metra širokega in 1 meter globokega jarka in, ko sva se poldrugo uro pozneje srečala pri kosilu, mi je z živahnim smehljanjem na obrazu brž povedal, da je jarek izkopal do konca. Prav nič se mu ni poznalo, da ima za seboj 7 in pol ur trdega dela.

Z napornim delom v »Iskri«, pravi Darko, da je zadovoljen, saj dela zdaj v boljših delovnih pogojih in tudi bolje zasluži. Vendarle pa mi je odkril tudi svojo skrito željo: prav rad bi prišel za delavca v galvaniki, kjer dela tudi njegov brat. »Čeprav je delo na svežem zraku prijetnejše in ga z veseljem opravljam, pa le mislim, da bi se tudi v galvaniki hitro znašel in tudi tam bi moje roke lahko kaj pomenile. Tako upam in morda se mi bo ta želja le kdaj izpolnila!«, je Darko Bulić zaključil najin pomenek. S svojim značilnim klobukom na glavi in prešerne volje je utonil v množico, ki je po kosilu zapuščala tovarniško restavracijo.

-Jan-

»Kaj bi me zeblo,  
saj to je delo za šport!«



# DOMAČI IN TUJI OBISKI

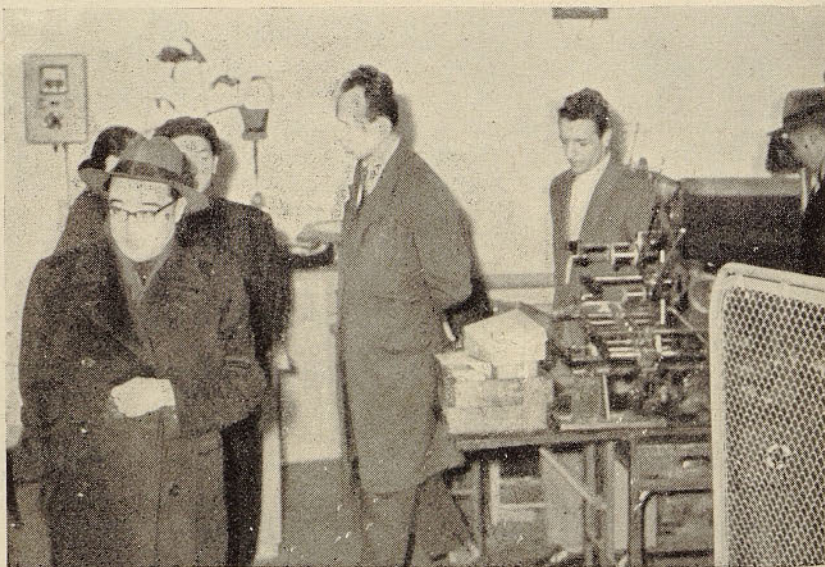
## V NAŠI TOVARNI



Predstavnika kitajske gospodarske delegacije s predstavnikoma samoupravljanja v »Iskri«

Naša tovarna postaja vedno bolj popularna doma in v tujini, zato pač ni čudno, če si jo kaj pogosto ogledajo razne tuje in domače delegacije. Prav v zadnjem času sta nas obiskali dve tuji delegaciji in sicer gospodarska delegacija Ljudske republike Kitajske ter zastopniki poljske avtomobilske industrije, ki so prišli v našo državo ugovarjati pogoje in možnosti za kooperacijo in gospodarsko sodelovanje. Obe skupini tujih gostov sta se o »Iskri« in organizaciji njene proizvodnje izrazili zelo pohvalno.

Prav tako pa so nas v tem obdobju obiskali tudi udeleženci kongresa in-

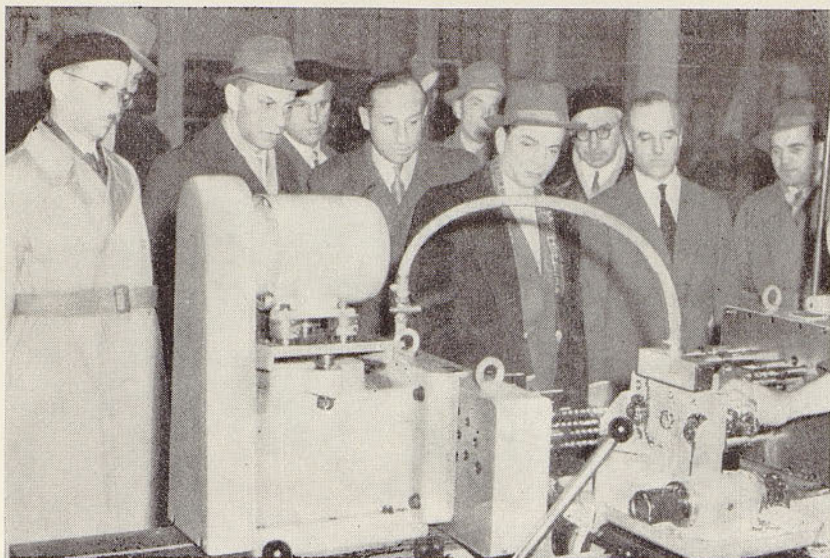


Pohvalili so organizacijo proizvodnje pri nas

Foto: Edo Primožič

ženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki so si podrobno ogledali delo v raznih oddelkih tovarne, sledila pa jim je tudi skupina 21 gojencev električne stroke Mojstrske šole v Tovarni koks in sode Lukavac v Bosni. Ti so si še s posebnim zanimanjem ogledali oddelek avtoelektrike in proizvodnjo inštrumentov, saj so se pri dosedanem študiju največ seznanjali z inštrumenti in merilnimi napravami prav iz naše tovarne. Proizvodni proces pri nas jih je močno navdušil, ob vrnitvi v domači kraj pa so nas tudi naprosili, naj bi jim pošiljali naše glasilo, da bi iz njega laže spremljali naš nadaljnji razvoj in naše delovne uspehe.

-Jan-



Zgoraj: Tov. ing. Alojz Grčar vodi poljske goste skozi proizvodni oddelek



Levo: Predstavnik poljske avtomobilske industrije je najbolj zanimala avtoelektrika

Foto: Edo Primožič



Poljski gostje v montaži telefonskih central